

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 24—	12—	6—	2—	
celo leto naprej	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 22—	11—	5:50	1:90	

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbija vsak dan zvečer izven izmed nedelje in praznika.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plemenit naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odne.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto skupaj naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 25—	13—	6:50	2:30	
za Nemčijo:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 30—	15—	7:50	2:50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflova ulica št. 5, telefon št. 88.

Razmerje med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Odnošaji med habsburško monarhijo in med sosedno Srbijo so se v zadnjem času vsaj nekoliko ublažili, da bi pa postali odkritosrčni, sosedski, ali celo prijateljski, od tega pa je še zelo, zelo dolga pot.

In vendar se za sporazum s srbsko kraljevino zavzemajo malodane vse javne korporacije v državi, da, ta sporazum zagovarja z malimi izjemami vse časopise, a kljub temu je razmerje med našo državo in Srbijo skoraj prav tako napeto, kakor je bilo za časa balkanske vojne, ali pa v dobri zloglasne Prochaskove afere, zlasti ako se to razmerje presoja po policijskih merah, ki se izvajajo s strani ogrskih organov na meji.

Ne vemo, ali se te policijske odredbe izvajajo na ukaz skupnega državnega ministra zunanjih del, ali pa samo po nalogu madžarske vlade, to pa vemo, da so te odredbe v danih razmerah ne samo neumestne, marveč naravnost abotne in glupe.

Dandanes se lahko po vsi Evropi svobodno potuje, da celo Rusija se pripravlja, da odpravi potne liste, ker je prišla do prepričanja, da potni listi pač silno zavirajo vsak promet, ne nudijo pa tistih garancij, ki jih od njih pričakuje — policija.

Tega mnenja so bili merodajni krogi na Dunaju in v Pešti, tudi pri nas, zato so leta 1911., ako se ne motimo, tudi napram Srbiji odpravili naredbo, da mora vsakdo, ki hoče preko meje v Srbijo, imeti potni list. Istočasno je odpravila potne liste tudi Srbija.

Čim pa je izbruhnila vojna na Balkanu, je Avstro-Ogrska zopet uvedla »pasuše« in njej je seveda takoj sledila tudi Srbija.

Ta odredba je bila za časa vojne še kolikortoliko razumljiva, a tudi prometu ni bila tako zelo škodljiva, ker je v vojnem času itak padel na minimum tako trgovski, kakor osebni promet na meji napram Balkanu.

Čim pa je bil na Balkanu zaključen mir in čim so zavladaile v sosednji Srbiji redne razmere, se je splo-

šno pričakovalo, da se bo brez odlaganja vzpostavilo na avstro-ogrsko-srbski meji stanje, ki je bilo v veljavi pred izbruhom vojnih zapletov.

Toda od tega časa je poteklo že skoro leto dni, a na meji napram Srbiji so še vedno v veljavi policijske odredbe, ki jih je vlada odredila za časa vojnih dogodkov na Balkanu.

Cemu, zakaj? Ali so potrebne iz političnih ali gospodarskih ozirov?

Naj bo človek še tak zagrizen avstrijski »patriot« »Reichspostine« vrste, vendar mora, ako ima le kolikaj soli v glavi, priznati, da nima v danih razmerah hermetična zatvoritev naših državnih meja napram Srbiji in posredno napram vsemu Balkanu v političnem oziru absolutno nobenega pomena, v gospodarskem in trgovskem pogledu pa je naravnost škodljiva.

Cemu še potem ta odredba? Ne moremo se ubraniti domnevanja, da ni nasilna zatvoritev naših meja napram sosednji Srbiji ničesar drugega kakor otročja nagajivost in šikana, sredstvo, ki naj našim sosedom na jugu pokaže našo — moč in seveda tudi — našo nenaklonjenost.

Ce je tako postopanje v našem državnem interesu, o tem si seveda drzemo dvomiti. Pred vsem pa smo prepričani, da škodujejo policijske mere na meji v gospodarskem oziru izključno samo naši monarhiji, ker enostavno onemogočujejo vsak trgovski in osebni promet.

A eno je, česar v svoji omejeni državljanski pameti absolutno ne moremo razumeti: čemu potrebuje slavna obmejna policija potne liste za lastne svoje državljane.

Doslej smo bili mnenja, da je uvedba potnih listov za to, da se država lahko eventualno ubrani na svojih mejah — nadležnih tujcev. — Kakor pa dejstva izpričujejo, imajo potni listi pri nas v Avstro-Ogrski docela drug namen. Potni listi so pri nas, kakor vse kaže, za to, da omejujejo v temeljnih zakonih zajamčeno svobodo gibanja.

Pri drugih državah je lastnim državljanom svoboden prehod preko meje in tuja država je tista, ki jim omejuje ta prehod. Pri nas je to ravno narobe. Srbska državna oblast ne

dela avstro-ogrskim državljanom nobenih ovir pri prehodu preko srbske meje, pač pa je naša lastna obmejna oblast tista, ki skuša z vsemi mogočimi sredstvi onemogočiti lastnim svojim državljanom prehod preko meje.

Razume se samo ob sebi, da delajo naše obmejne oblasti tujim podanikom še veliko večje poteškoče ob meji, kakor lastnim.

Ako se peljemo na primer s parnikom iz Beograda v Zemun, moramo ob pristajškem mostu mimo 3 do 4 redarjev. Vsakemu je treba povedati ime, stan in poklic in potrpežljivo čakati, da si vsak izmed teh mož vse to zabeleži. Prišedši na suho, je treba oddati potni list, da ga odnese v policijsko pisarno, kjer ga vestno prepišejo. Vsa ta procedura traja pol ure ali trideset ur, dočim se iz Beograda voziš samo pol ure.

Ako se vrneš iz Zemuna nazaj v Beograd, se moraš podvreči isti proceduri samo v obratnem redu. A to ne velja morda samo za tujce, ampak tudi za domače zemunsko prebivalstvo. Branjeve iz Zemuna nosijo na primer leto in dan za dnevom zelenjavo na trg v Beograd, a tudi za te velja ista procedura.

Da v takih okolištinah silno trpi gospodarski in osebni promet, pač ni treba naglašati. Takisto je tudi umljivo, da je vsled takih in enakih policijskih naredb prebivalstvo, tako tostran, kakor onstran Save in Donave silno ozlovoljeno, to tem bolj, ker smatra — morda upravičeno — vse te policijske mere kot navadne šikane.

To so sicer malenkosti, a prepričani smo, da tudi take malenkosti doprinašajo mnogo k temu, da so odnošaji med monarhijo in Srbijo še vedno skoraj tako napeti, kakor so bili za časa balkanskih vojn.

A vendar bi bilo v interesu naše države, da bi se že vendar enkrat vzpostavile normalne razmere s sosedno Srbijo, kar bi bilo na korist pred vsem naši trgovini in našemu narodnemu gospodarstvu.

V to je pred vsem potrebno, da se preneha zbadati sosedo z iglami in šivankami!

Škandalozno ljub. mestno gospodarstvo.

Odgovarja župan dr. I. T.

(Dalje.)

XIV.

Plinarna.

Pri plinarni ni treba braniti mestne uprave, ki je v pravem trenutku pridobila si večino plinarniških delnic! Župan Hribar si je pridobil s to pridobitvijo, katera je bila sama na sebi mojstrsko delo, velike zasluge, ki gotovo odtehtajo v polni meri izgubo, katero so revizorji izračunali pri hotelu »Tivoli«. Nas danes čisto nič ne briga, kako je župan Hribar pri tej akciji postopal, ne vemo tudi, kako se mu je posrečilo, pridobiti si nadpolovično število vseh delnic, katere so bile izključno le v nemških rokah. Nam zadošča, da je vsled modrega postopanja mestne uprave prišla mestna uprava do absolutnega gospodarstva pri plinarni. Tega uspeha se veselimo kot beati possidentes in smo hvaležni tistim, ki so ga nam priborili!

Deželni revizor pa se spodtka pri plinarni predvsem nad tem, da se v delnice vtaknjena glavnica prenikno obrestuje; v drugi vrsti pa nad tem, da so se kupovale delnice še pozneje, torej v času, ko je občina imela že v posesti absolutno večino pri delnicah.

Deželni revizor je preračunal, ne da bi se pri tem odlikoval s posebno duhovitostjo, da se za delnice plačana glavnica obrestuje z 219%. Če mu služi v zadoščenje, da je to obrestovanje res tako nizko, naj blodi v teh sanjah! Obrestovanje v ljubljanski plinarni tičeče glavnice pa izgleda vse drugače, kakor ga je izračunala strokovna nezmožnost deželnega revizorja.

Vzermimo leto 1913. in preiščimo objektivno, kaj je mestu nesla v plinarni investirana glavnica, katero navaja revizijsko poročilo z zneskom 381.889 K? Mesto je imelo v tem letu od plinarne te - le dohodke:

- a) odškodnino za porabo mestnega sveta . . . 10.000—
- b) javno plinovo razsvetljavo, katera je plinarno stala nekaj nad . . . 32.000—
- c) 5% dividendo, katero je revizor izračunal z zneskom . . . 8.360—

Skupni dohodki mesta torej znašajo . . . 50.360—
z besedami: pidesettisočtristošestdeset kron.

To je dohodek, ki ga mestu daje plinarna in če pokličemo sedaj Adama Riese, da naj priskoči deželnemu revizorju s kredo in šolsko tablico na pomoč, prideta oba skupaj do računskih rezultata, da se mestu v plinarni založena glavnica na leto obrestuje z dvanajstimi procenti!

Cemu je revizijska komisija na tem polju s izvanredno krivolonostjo pobila resnico, ne vemo in se za to tudi ne brigamo; nam ta poboj služi zgolj le v dokaz, da je revizijska komisija sila neobjektivno — takorekoč s »Slovenčev« pristranostjo — izvrševala svoj uradni posel!

Na drugem mestu se čudi revizor, kako je mogla mestna uprava še pozneje delnice nakupovati ter pretaka debele svoje solze nad denarjem, katerega je občina v ta namen izdala. Mi odobravamo postopanje občine, ker je tako postopanje zapovedano po tistem poštenju, katero bi moralo prevevati vse javno življenje. Nobena javna oblast ne sme svoje moči naperjati v to, da izrablja zasebnike, da obira vdove in sirote in da grabi po denarju, ki leži v tujih žepih!

Ne bomo tajili, da so, kakor hitro je imela občina v svojih rokah 35 delnic, vsi drugi delničarji bili v njenih rokah. Občina bi bila pri tem morda čisto lahko nastopila tako, kakor je nastopila recimo država pri akcijski družbi Dolenjskih železnic. Le - ta je svojo večino neusmiljeno izrabila: vzela je vse za svoje delnice, zasebne delničarje pa je postavila na cesto, vzel jim vse, kar so imeli. Stari Rimljan sicer pravi: »Non olet!«, mi pa se vendar veselimo in ponosni smo na to, da je mestna uprava pri akcijski družbi ljub-

LISTEK.

Očenaš.

Spisal I. K.

(Dalje.)

»Ko bi bilo saj to. Toda v ljudeh se porodi zavist in želja po maščevanju za to, česar jim niti prizadejal nisi. Ponižujejo te, grizejo, glodajo, dokler ne izmaknejo tal pod teboj in nimaš, odkoder bi črpal, kajti zastropijo ti vse, kar je tvojega. Takrat prijatelj — poznam jih vrlo malo, ki so si v dvajsetih tako utrdili pot, da zamorejo mirne duše v tej mlakuži naprej.«

»Don Karlo! Prinesite še eno črno.«

»Na uslugo, gospod Rode!«

»Za boga, si videl obraz tega človeka?«

»Verjemi mi, že dolgo opazujem tega človeka. Vedno zatopljen sam vase, obdan z neko fino molčečnostjo, prinaša kavo, časopise, plačuje, se poslavlja, motri neprestano goste, vse z istimi gestami. Zdi se mi bolan, kajti žolta bledica prosojne kože ni ravno znamenje zdravlja in brezskrbnega življenja. Pa v prav vsakega gosta se zapijoč one modrosive oči, obdane s črnimi podočnicami in sledijo mu kakor senca. Ne nasmeji se, da mu prideneš najbolj šaljivo za-usnico.«

»Zanimiva je tudi konstitucija tega telesa. Nesorazmerno velika glava na dolgem izsušenem telesu. Nehote se zdrzneš, če seže proti tebi s svojimi dolgimi, koščeniimi prsti, vstvarjenimi, da te zadavijo ob vsaki priliki.«

»Tako gospod,« ju je prekinil Karlo, postavil zahtevano kavo na mizo ter za trenotek brezbržno postal pri mizi.

»Prazno, kakor vsak večer.«

»Tem bolj,« je zamrmral zase ter dodal glasneje, obrnivši se s celim telesom k obema. »Dolgočasno tako življenje. Človeku zaide v meso in kri. Verujte mi, da poznam navede in manire vsakega gosta tako natančno, da bi mu ustregel, če bi ga zavezanih oči spoznal po glasu. Monotonno prihajajo vedno isti vsak ob določeni uri.«

»Toda pričujočo zimo se je malo premaknilo v tem ozračju. Dobro, da si je kavarnar omislil gospodično Mici. Menda je tudi njemu postalo dolgčas.«

»Don Karlo se je polagoma namestila kri v obrazu in poteze okoli oči so se poostrele.«

»Saj bo menda tako. Z gospodično Mici je oživela kavarna.«

»Povejte Karlo, poznate vi morda pobilje gospico in morda veste, odkod je prišla?«

»Kaj ne bi vedel. Sama mi je pripovedovala,« je pristavil z bolestinim nasmeškom in z globokim glasom.

»Iz Trsta je prišla. Že v mladosti je odšla tja v službo. Bila je mlada, krepka, polna tleče žrjavice, ki jo je vnel mladi gospodar, kajti tako zelo se mu je dopadla, da je dobila svilen obleko, svoj voz. Tiho sta živela drug za drugega: ni je vodil v družbo in njej se je zdelo, skoro prepričana je bila, da tudi on ne hodi. Oče njegov, čemerikar starec, venomer zaposlen v svojem komptorju, ni poznal tega razmerja, kajti imela je zasebno stanovanje ob morju in shojala sta se le na večer. Vozil jo je seboj po morju, ali je prebil vse večere in noči pri njej: obdal jo je tako z nepoznanim bleškom novega življenja, da je pozabila popolnoma na svoj dom, na vzgojo in se mu je vdala vsa taka, kakoršna je bila brez predsodkov življenja. Veliko jih je med našimi dekleti, ki so sposobne tako velike ljubezni, kakor je bila ona, ki ne računajo, čeprav bi lahko, ne pomislijo in razmišljajo o življenju, temveč samo ljubijo. Celo tako globoka je bila in vzvišena njena ljubezen, da ga niti spomnila ni nikdar na resnejšo zvezo — ker veste, življenje takih žensk je kakor pesem, ki konča dostikrat z melanholičnim refrenom, ki se nekaterim zažre v dušo, in čutiljo venomer potem težko bolelost nad življenjem, drugi pa se posmejujejo, ko se prikrade v njih dušo zveneči refren.«

»Ali še niste nikdar pomislili, gospod Rode, da je greh takim dušam razodeti resnico? Zakaj jih ne puste, da se vtopi v sreči in iščejo povsod samo lepote. Tudi Mici so povedali resnico v mrzlem, vsakdanjem tonu: da hodi mladi gospod, kadar ni pri njej, v to in to kavarno, kjer ima nalašč za to najeto sobico, da hodi z njim mlada šansonetka — in mu delajo družino enaki njemu.«

Karlo je prestal, se ozrl naokoli, kakor da se kesa svojega govora, a se ne more več obvladati. Nemiren je postal, povesil oči, ali bi nadaljeval ali ne.

»V trenutku se je zavedala, da se mu je vdala in podarila vse, kar je imela: lepoto mladost, vero v življenje, iskrenost in resničnost. Za vse to jo je ogoljufal, ociganil. Zahtevala je resnice, kajti ona ni mogla pojmiti, da bi on vse njeno najskrivnejše čutenje tako za slepo ceno zamogel prodati. Naj se zabava, je pomislila, ker take čiste duše vedno odpuščajo, toda da bi pozabil name?«

Pravila je, da se ji je zmehnilo pred očmi in napol pijana se je oblekla ter opotekajoče hitela proti imenovani kavarni. Toda tisti večer ni bilo, pač pa ji je zatrdil kavarnar, da zahaja tja. Toliko ponosna je bila, da ni hotela spraševati po okolnostih, temveč je odšla domov, kjer je preživela strašen dan. Njega ni bilo; deloma jo je navdajalo to dejstvo z gotovostjo, deloma z dvomom nad resničnostjo.

Ko se je zmračilo in jo je v samotni še bolj okupirala razjedajoča misel, ni mogla več prenašati. Oblekla je najlepšo toaletto in skoro letela proti kavarni.

Kavarnar, da ji je prikal. Vstopila je in noga ji je zastala. Napol razgaljena ženska je sedela v naročju, ga objemala ob grohotu navzočih, zaviti v goste oblake dima. V žilah je kri zastala, nato pa se ji je zbočilo telo in planila je k njemu. Enostavno so jo vrgli iz lokala.

Don Karlo je prenehal; oznojeno je bilo njegovo čelo in nervozno so drhteli prsti.

Pri sosednji mizi so ga poklicali.

»Bože moj, kaj je z njim,« je dejal po prestanku Rode. »Da bi ga prej pripravil do par besed, bi te občudoval, a danes govori, govori...«

»Čudno! Ne morem se otresti vtiska, da pripoveduje vse nekako namenoma. Veš, že cel čas se mi zdi, da gre mimo mene neko življenje, ki je izmišljeno, ki ni in ne bo postojalo. Toda zanima me tako zelo, da bi ga poslušal venomer, kajti zdaj in zdaj se bo odprlo drugo, resnično življenje, do katerega nimava midva dostopa. Si ga opazoval, kako se zamislil v to historijo, kako postaja zopet raztresen, se lovi za besede in te pogleda tako drzno, da čutiš njegovo dihanje tik poleg sebe — in potem vidiš one dolge, koščene prste, da se premikajo prav proti tvojemu vratu. Nemogoče, da je imel ta človek v življenju enega samega prijatelja.«

»Bah, pa ne morda?«

(Dalje prihajajo.)

ljubljanske plinarne drugače postopala, nego je postopala vlada pri Dolenjskih železnicah.

Sicer je tudi občina s pogodbo z dne 7. oktobra 1907 posnela skoro vse, kar se je posneti dalo; bila pa je toliko pošena, da drugim delničarjem ni vzela pravice do dividende, dovolila jim je to dividendo do leta 1928. Čisto in popolnoma oropala jih ni!

Ali stoji pogodba iz leta 1907. na trdnem fundamentu, tega si pri klavrnem našem akcijskem pravu niti trditi ne upamo. Kakor znano, je občina ljubljanske železnice družbo Dolenjskih železnic na priznanje neveljavnosti tistega sklepa njenege občnega zbora, s katerim se je zasebnim delničarjem vzela kost in koža. Občina je pravdo v drugi instanci izgubila in izgubila jo bo prejkone tudi pri najvišjem sodnem dvoru, ker je pravzaprav tožena ne akcijska družba, ampak avstrijska vlada. In le - ta je vsikdar nevarna nasprotnica v pravdi. Če bi pa tožili delničarji ljubljanske plinarne, ki so sedaj vsi Nemci, torej podaniki nemškega cesarja, ni izključeno, da bi se ne pravdali z boljšim uspehom, nego se pravda občina ljubljanska! Delniška družba »Ljubljanske plinarne« pač nima tistega javnega pomena, kot ga imajo Dolenjske železnice! — Zatorej je pametno, da občina vse delnice, kar jih še nima, pokupi, ker to na eni strani zapoveduje poštenost, na drugi strani pa previdnost!

Ko so gospodje revidirali plinarne, so prišli še na nekaj, kar jim je dalo polno skrb, kar pa jih zopet postavlja v čudno luč kot tolmače zakonov.

»Pri sklepanju te pogodbe deželni odbor ni bil naprošen, da dovoli v pogodbi navedeno porabo cest, ulic in trgov po smislu določil cestnega zakona.

Enako deželni odbor ni bil naprošen, da bi bil tako porabo dovolil leta 1900, ko je mestna občina sklenila s plinarino začasno pogodbo z dne 15. julija 1900.«

Mi vemo, kam pes šapo molit! Deželni odbor bi rad postal gospodar trgov, ulic in trotoarjev, on bi rad ril po naših ulicah, kakor rije krt po travniku. On bi imel rad odločilno in izključno besedo tedaj, kadar bi šlo za to, kdo naj grebe po ljubljanskih ulicah in kdo sme po izkopanih jarkih cevi pokladati. To bi bilo posebno prijetno v tisti dobi, ko bi hotela dežela električne mreže po mestnih ulicah in trgih položiti ter mestu vzeti razprodajo električnega toka ter tako dotični mestni dohodek speljati iz mestnih kas v deželne blagajnice! To bi bilo prijetno, ali žalibog dandanes visi še vse visoko v zraku pod temnimi oblaki!

Da bi se mogle ljubljanske ulice in ljubljanski trgi potisniti pod predpise kmečkega cestnega zakona, to, gospodje, je praviška norost. Ze takrat, ko je neki kavarnar na trgu tik svoje kavarne napravil majhen vrtič, izdal je občinski referent v deželnem odboru parolo, da spadajo ulice in trgi v Ljubljani pod cestni zakon. Ko pa se mestni zbor ni hotel udati tej paroli, se mož ni upal poseči po železu. To železo zdelo se mu je pač prerazbeljeno!

Vzlic temu se poje še nadalje pesem, da ima deželni odbor vsako porabo mestnih cest, ulic in trgov v smislu določil cestnega zakona potrditi. To pesem poje inženir Serbec, kadar dela reklamo po Dunaju za deželne električne naprave in to pesem so zapeli sedaj tudi deželni revizorji. Mi pa odgovarjamo: praviška norost! Amen!

XV.

Dobički pri prehodni vojaški nastanitvi.

Kar so revizorji tukaj zapisali, je več ali manj nerganje, ki zasleduje edinole namen, občinstvo zapeljati do vere, da se mu godi bogvekaka krivica, občinski upravi pa napraviti nepotrebne sitnosti.

V revizijskem poročilu čitamo stavek:

»V času do konca leta 1913, torej tudi v tem slučaju se v času, ko je bil župan dr. Ivan Tavčar, se je pri tem postopanju izterjala od hišnih posestnikov vsota 52 tisoč 880 kron 2 v preveč.«

Namen tega stavka je prozoren: Vsiliti se hoče mnenje, da so v času, kar posluje župan dr. Tavčar, hišni posestniki plačali ogromno vsoto 52.880 K 02 v več, nego so po zakonu bili dolžni. Drugéga pomena ta stavek ne more imeti in ga zatorej lahko denunciramo za grdo laž.

V zadnjih šestih letih so znašali stroški mestne občine pri prehodni vojaški nastanitvi . . . K 123.722-57 dohodek pa je znašal » 151.267-92

prebitek zadnjih 6 let je torej znašal . . . K 27.545-35 Vzlic temu imajo revizorji drzno čelo — tudi tukaj ne moremo rabiti

drugega izraza — zapisati, da je na prebitek samo pod dr. Tavčarjevim postopanjem znašal 82.880 K 2 v.

V istini, deželni revizorji se vojskujejo z jako čednim orožjem. Vsa čast jim!

O stvari sami bomo na kratko povedali svoje mnenje:

Da ni treba hišnim posestnikom prenašati prehodne vojaške nastanitve, priskočila jim je na pomoč občina. Prevzela je to nastanitev nase ter dobiva za vsakega vojaka od erarja okrog 1 K 20 v. Mislimo, da bi se hišni posestniki ljubljanski jako razveselili, če bi pred hiše primarširali vojaški oddelki, pa bi hoteli imeti za par dni kvartirja v hišah, kjer so vsa stanovanja oddana! Da bi imeli pri tem v znesku 1 K 20 v, katerega bi jim vojaški erar plačal za vsakega vojaka, preklicano slabo tolažbo, je evidentno! Prehodna vojaška nastanitev bi postala za vse hišne posestnike prava kalamiteta. Da je to nastanitev občina nase prevzela, je od vzela hišnim posestnikom veliko breme, sama sebi pa je zopet nakopala veliko breme. Revizorji pa pravijo, da mora občina to breme prenašati za tiste kronce, katere ji plačuje erar!

To je zopet nazor, kojega ne moremo sprejeti brez ugovora. Vse skupaj ima drugačno lice, kakor si to domišljajo gg. deželni revizorji! Kakor smo praskali po aktih, nismo mogli dobiti sledu o kaki pogodbi, s katero bi se bila občina nasproti hišnim posestnikom zavezala, da jim bo odvezla v govoru stoječo nastanitev proti tisti odškodnini, ki jo plačuje erar.

Rekli smo, da ima občina s prehodno nastanitvijo vojaštva veliko breme; to se pravi: ona ima pri tem veliko dela, katero opravlja za hišne posestnike in edinole njim v korist. Da se more to delo opravljati, nastavljen je poseben občinski uradnik, ki se s to nastanitvijo bavi najmanj pol leta. Tega uradnika moramo tukaj v račun vzeti s polletno njegovo plačo, katere znaša . . . 1600 K Potem je tukaj pisarniški pomožni uradnik, ki se celo leto peča zgolj s to nastanitvijo. Ta pisarniška moč stane na leto . . . 1460 » Končno imamo še uradnega slugo, ki stane letno . . . 1440 »

Opravljanje poslov prehodne vojaške nastanitve stane torej mestno občino vsako leto . . . 4500 K

Če mestna uprava tisti odškodnini, katero ji plačuje erar, prišteje še te administrativne stroške, se ji to ne more vzeti za zlo; vsaj po našem mnenju ni zakona, ki bi ji to zabranjeval. Radi pa bi poznali podvzetnike, ki bi za to beraško vsoto hoteli leto za letom prenašati sitnosti prehodne vojaške nastanitve.

Na celi stvari torej ni čisto nič, če mestna občina vsako leto razdeli stroške svoje uprave med hišne posestnike, ki bi te stroške v tem po nižnjem znesku brez dvoma tudi imeli, ako bi sami jemali vojake pod svoje strehe ali pa, ako bi se na kak drug način, ki bi bil sedanjemu podobno, korporativno preskrbevali za prehodno nastanitev.

Tudi se stroški dostikrat povisajo s tem, da je treba popravljati Nušakovo vojašnico. Ti stroški so znašali v letu 1908. 8422 K 30 v. Ta znesek bi se bil moral po mnenju mestne uprave pokriti po deželi in sicer v smislu § 23. nastanitvenega zakona. Dežela je plačilo odklonila, vsled česar se je moral znesek porazdeliti med hišne posestnike.

Dostikrat nastanejo višji stroški tudi vsled tega, ker dežela ne plača svojega prispevka, dasiravno sama pripozna, da je k plačilu zavezana.

Stroški iz leta 1913. se imajo porazdeliti do 1. avgusta 1914. Tem stroškom ima dežela nekaj doplačati. Dotični račun ima dežela že davno v rokah, pa ne da od sebe niti denarja, niti odgovora. Dne 1. avgusta se bo moral med hišne posestnike razdeliti cel znesek brez ozira na tisto, kar dežela dolžuje. Če bo dežela plačala kasneje, se bo to upoštevalo šele pri prihodnji razdelitvi.

Razlika med našim mnenjem in mnenjem revizorjev tiči torej v tem, da mi opravljujemo, če zahteva mestna uprava od hišnih posestnikov gotovo kvoto v pokritje dotičnih administrativnih stroškov. Mestna uprava torej nekako tako postopa, kakor postopa deželna uprava pri ustanovah, katere so ji v oskrbo izročene.

Doseči nismo mogli izslediti sklepa občinskega sveta, s katerim bi se bilo ukazalo dotično postopanje mestnega knjigovodstva. Da ne bo torej kričanja, se bo stvar predložila mestnemu svetu, da naj odobri to postopanje, ker je popolnoma pravično. (Dolje prihodnjak.)

Konferenca v Pragi.

Izvrševalni odbor čeških agrarcev in mladočeška stranka sta sklicala za soboto v Prago shodo, da se posvetujeta o konferencah za češko-nemško spravo. V soboto popoldne se sestanejo nato zastopniki vseh čeških strank k skupnemu posvetovanju. V čeških poslanskih krogih se zatrjuje, da se najbrže za ponedeljek, dne 22. junija napovedana druga konferenca sploh ne bo vršila.

Nemški Nationalverband.

Včeraj dopoldne se je vršila na Dunaju seja nemškega »Nationalverbanda«, ki je bila zelo številno obiskana od predsedstva in drugih poslancev. Razpravljalo se je o pogajanjih v Pragi in o nemškem shodu v Celovcu dne 21. junija. Nemško-radikalni predlog, da naj zahteva »Nationalverband« takojšno sklicanje državnega zbora, sicer bi moral »Nationalverband« že sedaj proglašiti opozicijo, ni bil sprejet. Alpski Nemci so bili strašno hudi, da se hočejo nemški poslanci s Češkega abstrahirati od celovškega shoda. Najrajši bi sedaj pogajanja sploh razbili. Alpski Nemci so seveda stokali zopet svoje stare jeremijade ozitiranju, o slovanski nevarnosti, o trializmu in podobnem. Govorilo se je tudi o italijanskem vseučilišču, pri čemer pa poslanci niso bili edini, ker je velik del »Nationalverbanda« sploh proti temu, da bi dobil katerikoli narod trohico pravic. Italijanom bi sicer kot svojim zaveznikom milostno dovolili vseučilišče, ko bi to ne ustvarilo preudika zlasti za Slovence. Tako se je gibal vsa seja nemškega »Nationalverbanda« v frazah zatiranju Nemcev in velikomemskih tiradah.

Hrvatski sabor.

V včerajšnji seji hrvatskega sabora sta bili predloga o učiteljskih plačah in uradniški pokojninski zakon v tretjem branju sprejeta. Po rešitvi nekaterih manjših predlog, je bila seja zaključena. Prihodnja seja se vrši danes ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu je predloga o izenačenju dohodkov deželnih uradnikov z dohodki skupnih uradnikov. Najbrže bo sabor danes za par dni odgođen, da morejo odseki končati svoje delo.

Ogrski državni zbor.

V včerajšnji seji ogrskega državnega zbora je predložil trgovinski minister Harkanyi zakonski načrt glede koncesijoniranja lokalne železnice Körös - Belovar - Verőcse-Barč. Nato je bil zakonski načrt o pravnem varstvu oblasti sprejet v tretjem branju. Prihodnja meritorna seja se vrši začetkom julija, zbornica pa bo imela dne 24. junija še formalno sejo, ki se bo bavila z določitvijo programa prihodnje seje.

Revolucija v Albaniji.

Zadnji poraz vladnih čet.

O zadnjih bojih, ki so prinesli albanski vladnim četam tako odločilen poraz, poročajo iz Drača sledeče:

Povelje za prodiranje.

Ko so bili parlamentarji vstašev odpravljani iz Drača, je zapovedal knez holandskemu majorju Kroonu, da naj rano jutraj z vsemi razpoložljivimi četami napade sovražne postojanke pri Rašbulu. Major Kroon je sklical voditelje Miriditov in Malisorov Marka Gionija, Iso Boljetinca, Simona Dodo in brata Bejram Zura ter jim je zaukazal, da morajo biti ob 3. jutraj pripravljeni, da bodo začeli prodirati proti Rašbulu. Ob določenem uri pa je bilo samo 20 orožnikov na zbirališču. Major Kroon je poklical voditelje Miriditov in Malisorov zopet k sebi, ti pa so mu kratkomo povedali, da hočejo njihovi ljudje spati in da ob tako zgodnji uri ne bodo šli v boj.

Prodiranje.

Major Kroon se je moral vkloniti, vendar pa je sklenil ob 7. jutraj, da izpolni povelje kneza, z onimi 20 orožniki in dvema topoma, pri katerih sta bila postavljena Nemca iz rajha Hartmann in Lorch pod poveljstvom avstrijskega inženirja Hässlerja, sam pričeti s prodiranjem. — Ustavil se je v bližini mesta za mostom ter začel streljati proti vstašem na holmih.

Medtem je prišlo z Miriditi in Malisori zaradi prodiranja, do sporazuma in ob pol 10. dopoldne je dospelo kakih 1000 mož do pozicije majorja Kroona. Začelo se je prodiranje,

pri čemer so vladne čete podpirali topovi pod poveljstvom holandskega stotnika Heidelberga, Nemca iz rajha Möckela, pruskega rezervnega nadporočnika Tascha in ravnatelja Mertena. Velik del vladnih čet z enim majhnim topom je dospelo medtem do kakih 300 metrov pod glavne pozicije sovražnika na Rašbulu.

Protinapad.

Okrog poldneva so nenadoma izvršili vstahi na treh straneh silen protinapad. Začelo se je strahovito streljanje z vseh strani. Vstahi so streljali na vladne čete tudi s strelnimi puškama, ki so jih bili vladnim četam vzeli v boju dne 23. maja. Iz smeri proti Šjaku in iz smeri od Kavaje sem so se prikazale vedno nove vstaške čete in tudi na severnih holmih je prišlo do živahnega streljanja. Malisori in Miriditi niso mogli na nobeno stran. Obrnili so se nazaj in začeli bežati. Top, ki so ga bili vzeli s seboj v bojno črto, so komaj spravili z največjo težavo do mostu.

Splošna panika.

V mestu, kjer so pozorno zasledovali boj, je izbruhnila, ko so začele bežati vladne čete, med vsem prebivalstvom strahovita panika. — Številni Italijani so bili že dopoldne odpotovali z nekim italijanskim parnikom. Vse trgovine in vse javne lokale so takoj zaprli in vse se je pripravo na beg. Moški, ženske in otroci so begali, kriče in jokajoč po alicah, h konzulat in v pristanišče, da bi jih sprejeli na vojnih ladjah. Šele ko se je izkazalo, da vstahi bežečih sploh ne zasledujejo in da svojih pozicij sploh niso zapustili, se je prebivalstvo nekoliko pomirilo. Streljanje pa je bilo slišati tudi še popoldne v kratkih presledkih. Tudi so mestne baterije do večera obstreljevale vrhove Rašbula.

Ranjenici.

Ko se je začel splošni beg vladnih čet, so izkrcale avstrijske in italijanske vojne ladje po 200 mornarjev v zaščito kneza in njegove rodbine. Pri tem odločilnem porazu vladnih čet so imeli vstahi gotovo manj mrtvih in ranjenih, kakor vladne čete, ki so imele 20 (!) mrtvih in kakih 50 (!) ranjenih. Med ranjenici je tudi Nemec Hartmann, ki je bil ranjen na kolenu.

Nadaljni detajli.

Popolnoma zmedena pa so nadaljna poročila. Tako poročajo iz Drača, da so vstahi po številu zelo slabi in da jih je komaj kakih 500 do 600, medtem ko vedo druga poročila, da je število vstašev naraslo na 14.000 mož. Tudi je mnogo bolj verjetno poročilo, da je bilo 1000 Miriditov ubitih, kakor ono, ki pravi, da so imele vladne čete samo 20 mrtvih in 50 ranjenih.

Izborno vodstvo.

Očividci, ki so bili v ognju, poročajo, da so imele vladne čete tako velikanske izgube ne samo, ker so vstahi izborno streljali, marveč tudi, ker so imeli zelo dobre pozicije in ker je bilo vodstvo naravnost presenetljivo dobro.

Knez.

O knezu listi ne vedo, kaj bi pisali, zato obćudujejo njegovo velikansko junaštvo, da se je upal opazovati boje z daljnogledom. Baj je tudi izjavil, da se bo v svoji palači branil do zadnjega. Avstrijski in italijanski mornarji so napravili pri palači okope in knez pravi, da bo rajši padel z rdečo zastavo s črnim orlom v roki, kakor pa da bi pobegnil na kako vojno ladjo. Baj je prišlo v Draču med knezom in mednarodno kontrolno komisijo do burnega nastopa, ravno tako tudi med knezom in angleškim admiralom, ki je želel, da bi knez prišel na kako vojno ladjo, dočim se je ta branil to storiti. Mornarji delajo v mestu nove barikade.

Pomoč?

»Albanische Korrespondenz« poroča: Vojaški položaj pred Dračem je silno resen. Zasledovanje vstašev s strani vladnih čet se je popolnoma ponesrečilo, kar pomeni, da je za enkrat vsak nastop proti vstašem brezupen. Če se bo Drač še nekaj dni držal, se bo morda situacija obrnila. Uganka je, da Ahmed beg Mati, ki je bil baj pred tremi davi zasedel s svojimi četami Tirano, ne pride s svojimi četami na pomoč, dasiravno je Tirano oddaljena samo en dan hoda od Drača. Tudi Prek Bib Doda bi bil mogoč za napasti vstaše. Iz Fierija prodirajo čete majorja Besima korakajo proti Ljušni. Upati je, da bodo prišle Draču na pomoč. Edino vprašanje je, ali se bo Drač držal še nekaj dni. O Prek Bib Dodi pravijo v Draču, da je z 2000 možmi že na poti proti mestu. Grof Karel Schönburg - Hartenstein je baj povedal, kakor poročajo iz Budimpešte, da piše njegova sestra, albanska kneginja obupna pisma, v kateri

rih pa vedno obćuduje svojega moža kot junaka. Grof je izjavil: Če zapusti kneza tudi cela Evropa, mi ga ne bomo zapustili. Jaz sam grem na pomoč.

Esad paša in Izmail Kemal.

Iz Rima poročajo, da je Esad paša nenadno izginil iz Italije in da je najbrže odpotoval v Albanijo. Tudi bivši predsednik provizorične albanske vlade Izmail Kemal beg je prisel iz Trsta v Brindisi ter se je odpeljal naprej v Valono. Izmail Kemal pravi, da je knezu vdan ter si obeta od svojega nastopa ugoden vpliv na razmere v Albaniji.

Po bojih.

Položaj v Draču je neizpremenjeno kritičen. Vstahi stoje neposredno pred mestom. Doslej se vstašem še ni posrečilo, vzeti mesta samega, vendar oblaganci vedno bolj popuščajo v odporu. Mednarodne mornariške čete, obstoječe iz Angležev, Italijanov in Avstrijev, pod poveljstvom angleškega admirala Troubridgeja, so se izkrcale, imajo pa striktno povelje, da smejo nastopati samo v varstvo kneza in njegove rodbine, tujih poslaništev in tujih podanikov. Izkrcaje se je izvršilo po konferenci poveljnikov ladij, pri kateri je bil navzoč tudi takozvani albanski ministrski predsednik Turkan paša. Knez Viljem ni bil navzoč. Knez se brani iti na kako vojno ladjo, pripravlj pa vse za preselitev, tako, da lahko vsak hip pobegne. Miriditi in Malisori se branijo nadaljevati boj ter nočejo zapustiti svojih okopov. Ko so bežali, je velik del pometal puške in municijo stran. Strašno so trpeli vsled boja. Ker so morali bežati skozi vodo, so premočeni do kože in se tresejo kot bilke. Njih voditelja Marko Gioni in Isa Boljetinac sta se le s težavo rešila. Oba izjavljata, da je boj proti tako močnemu in tako odločnemu sovražniku brezupen. Vstahi lahko vdvo vsak hip v mesto. Obkolili so mesto kakor z železnim obročem ter so odločeni, da se ne umaknejo prej, predno knez mesta ne zapusti. Malisori so imeli 300 (!) mrtvih in 250 (!) ranjenih, za 150 (!) ne vedo, kje so, najbrže so utonili.

Muricchio.

Dunajski krogi so dobili baj iz zanesljivega vira iz Drača poročilo, da so našli v Draču pri italijanskem polkovniku Muricchiju ključ za svetlobna znamenja, ki se dajejo iz Drača vstašem v okolici.

Thomson in njegov naslednik.

V Trstu je dospel včeraj dopoldne stotnik Thomson, brat ubitega polkovnika. Baj trupla polkovnika Thomsona ne bodo prepeljali preko Trsta na Holandsko, marveč je bodo prepeljali s holandsko ladjo »Noord Brabant« direktno na Holandsko. Holandski polkovnik Nahuys se je odpeljal preko Trsta v Drač, da prevzame mesto ubitega Thomsona.

Spor med knezom in kontrolno komisijo.

Kakor smo že poročali, sta prišla v Drač dva parlamentarja vstašev, ki sta hotela govoriti s kontrolno komisijo. Zahtevala sta časa, da pokopljejo vstahi svoje mrtvece in sta izročila tudi že znani ultimatum. Parlamentarjev pa niso pripeljali pred kontrolno komisijo, marveč pred kneza. Vsled tega se je sestala kontrolna komisija in je protestirala proti temu, da jim ni bilo izročeno na kontrolno komisijo naslovljeno pismo vstašev.

Boji v ponedeljek.

Specialni poročevalec »Neue freie Presse« poroča o bojih, ki so se vršili v ponedeljek in v katerih so bili vstahi premagani, sledeče: Holandski stotnik Sar, poveljnik orožništva, izjavlja, da so se Miriditi prav dobro držali, da pa so slabo streljali. Med tem, ko so ležali ljudje v bojnem ognju, so se držali voditelji zadržati v kritih pozicijah. Sar je dal pognati voditelje v prve vrste. Stotnik Fabris je bil od topa, ki je po streli skočil nazaj, ranjen na kolenu, vendar je vstrajal cel dan v boju. Po objektivni sodbi se mora priznati, da je bila zmaga v ponedeljek posledica odločnega nastopa samo 10 do 15 mož. Albanci sami bi ne bili vzdržali. Zlasti hrabro so se bojevali avstrijski in nemški prostovoljci. Kako dobro so streljali vstahi, je razvideti iz tega, da je inženir Kessler opazoval, da streljajo nekateri Albanci kakor za šalo, na daljnogled, ki je bil pritrjen na nekem topu in so končno ta daljnogled tudi zadeli in uničili. Med branitelji se nahajata tudi Bavarec baron Quimperberg, ki se je bojeval pod Enver begom tudi že v Tripolitaciji na turški strani. Poročevalec se bridko pritožuje, da vojne ladje niso streljale.

Zakaj vstahi ne zasedejo Drača? Rimski »Giornale d'Italia« poroča iz Drača, da so vstahi sicer popol-

noma gospodarji mesta, da pa Drača nočejo zaseti, ker se boje, da bi prišlo potem do mednarodnih komplikacij, katerim pa se hočejo na vsak način izogniti, če ne bo neizogibno potrebno, da pridejo v Drač.

Avstrijske in italijanske vojne ladje bodo streljale.

Z Dunaja so poročila, da smatrajo vladni albanski krogi kljub zadnjemu odločilnemu porazu vladnih čet, situacijo za nekoliko izboljšano. Dasiravno pa je seveda položaj Drača silno resen, se zdi, da v trenutku ni nevarnosti za mesto. Če bi se pa kljub temu posrečilo vstajem vzeti mesto, bodo avstrijske in najbrže tudi italijanske vojne ladje bombardirale vstaje, kar bo gotovo imelo velik učinek. Četladje ne bodo izkrcale.

Iz Drača pa poročajo od včeraj ob pol 3. popoldne sledeče: Danes jutraj se je peljal parnik avstrijskega Lloyda Hercegovina, ki ga je bila najela albanska vlada, ob obali ter večkrat ustrelila iz topov, ki so bili nameščeni na parniku, proti vstajšem.

Vojna nevarnost med Grško in Turčijo.

Grški ultimatum.

Iz Carigrada poročajo, da zatrjujejo na grškem poslanstvu v Carigradu, da bo Grška stavila Turčiji ultimatum, če Turčija ne odgovori takoj na grško noto.

Turški odgovor.

Včerajšnji turški ministrski svet se je posvetoval o besedilu odgovora Grški. Besedilo se bo takoj, ko bo odgovor odposlan, objavilo obenem z grško noto. Turški ministrski svet je odgovor že sestavil. Odgovor vsebuje med drugim tudi pasus, ki pravi: Če bi se kljub potrebi ohraniti mir, dogodili nepredvidni dogodki, odklanja porta vsako odgovornost. Turška vlada je izročila v sredo zvečer veleposlanikom v Carigradu noto, ki pravi v bistvu sledeče: Dejstva, ki jih je sporočila Grška velešila, ne odgovarjajo resnici. Porta priznava, da so se dogodile nepravilnosti, toda dobra volja Anatolije je preveč znana, kakor da bi se dalo trdit, da so vse to res storiili. Porta opozarja nato na korake, ki jih je storila, zlasti na inspekcijsko potovanje notranjega ministra Talaat bega v Odrin in Anatolijo. Ministru se je baj posrečilo, pomiriti razburjene prebivalce. Nato pravi nota: Želeč, da se vse te trditve presodijo, prosi porta, da naj spremi Talaat bega en delegat velesil in da se pošlje od vsakega veleposlanstva tudi po en delegat v Makedonijo, da bodo ti odposlanci konstatirali, kaj vse morajo muzlimani tam pretrpeti. V Carigradu so prebrani, da bodo veleposlaniki odgovorili skupno na to noto.

Priprave na obeh straneh.

S kraljevim dekretom je bil imenovan admiral Konduriotis za vrhovnega poveljnika grškega vojnega brodograditve. Grško vojno brodograditve je že popolnoma pripravljeno na boj ter čaka samo na znamenje, da sme odpluti.

Iz Smirne poročajo, da je pristanišče v Smirni zaprto z minami. Pri Brusi so grški prebivalci Karandijake in Mudonije zapustili mesta ter se zbrali na okoliških vrhovih, kjer so prerezali brzojavne žice.

Velesile.

Do kolektivnega koraka velesil v Carigradu in Atenah ne bo prišlo, pač pa bodo velesile najbrže ugodile turški želji, da bodo odposlale delegate v spremstvo Talaat bega.

Bolgarska.

Glasom poročil iz vladnih krogov je bolgarska vlada trdno odločena, da ohrani pri eventualnem konfliktu med Grško in Turčijo popolno nevtrališčnost.

Romunski prestolni govor.

Kralj je otvoril včeraj zasedanje konstituantne s prestolnim govorom, ki pravi med drugim, da je kralj prepričan, da bo zbor uspešno dokončal veliko delo revizijske ustave, ki naj utrdi temelje države ter zagotovi dolgo dobo mirnega razvoja. Do jesenskega zasedanja državnega zbora mora biti delo dokončano. Obenem konstatira prestolni govor, da vlada jo med Romunsko in vsemi državami dobre razmere in da bo Romunsko tudi nadalje zasledovala politiko ravnotežja na Balkanu. Obisk ruskega carja v Konstanci je dokaz visokega stališča, ki je zavzema Romunsko vsled svoje pametne politike. Obenem je bil ta obisk dokaz, kako cenijo

Rusija mirovna stremeljenja Romunske, ter je tudi dokaz obnovitve bojnega bratstva in prijateljstva obeh dežel.

Burni prizori v romunskem senatu.

V včerajšnji seji romunskega senata je prišlo do silno burnih prizorov. Ko je razvel starostni predsednik svoje mesto, se je obrnil konservativni senator Filipescu proti ministrskemu sedežem ter zaklical ministrskemu predsedniku Bratianu in notranjemu ministru Mortzunu: »Ali sta še tu? Ali še nista demisionirala? Demisionirajta vendar po teh volitvah!« Ministrski predsednik se mu je smehljaj, nekateri člani večine pa so zaklicali: »Naše volitve so boljše, kakor one, ki ste jih napravili vi. Filipescu je odgovoril: »Lažnjivci!« — Vsled tega je prišlo skoraj do pretepa. Šef konservativne stranke Marghiloman je miril senatorje. Filipescu pa je vrget pred notranjega ministra Čepico, kakor jih nosijo kaznjenci, in zaklical: »To notranjemu ministru! Komaj se je posrečilo, da se senatorji niso stekli. Vsi ti škandal so bili posledica, ker vlada nekaterih opozicijskih mandatov ni potrdila.

Štajersko.

Sokolski zlet v Brežice. Zleta se je udeležilo od strani Šoštanjkega Sokola 6 članov in 7 članic, kar s tem popravljamo s pristavkom, da nas je zelo vzveselila lepa udeležba najbolj oddaljenega društva iz domače župe. Na zdar!

Slovenske posojilnice in — dvojezičnost. Na Štajerskem je več posojilnic, ki imajo slovensko — nemške zadržne knjižice in ki se ponižajo pred nemškimi in nemškutarskimi posojiljemniki tako daleč, da jim posojuje denar na nemška dolžna pisma. Kdaj ste pa že videli, da je dala kaka nemška hranilnica ali posojilnica Slovencu v podpis slovensko dolžno pismo, kdaj že videli, da je imela dvojezične knjižice? Nikoli! Slovenci smo res hlapčevski!

V Mihalovcih pri Ormožu je proti toči streljal čevljar J. Štuel. Ko je vrtal neki možnar, ki je bil nabit še od lanskega leta in se takrat ni hotel užgati, se je isti hipoma vnel, ter je ves naboj prasil v nesrečnega strelca. Obžgalo mu je lice, obrvi in brke in tudi obleka mu je že gorela. Sedaj leži v ormoški bolnišnici, vendar je upati, da bo okreval, in sicer tudi na obeh. Pomenljivo je, da se je ta mož že enkrat pri enaki priliki obstrčil.

Iz ormoških gor. Letos se vreme nikakor ne more ustanoviti. Vedno deževje je povzročilo, da je že cvet zaostal. Dobro je grozdje, če v lepem odcvete in to kmalu. Dosedaj pa še cvete komaj izabela in amerikanski divjaki in nekatere zgodnje vrste. Peromospore še ni videti, pač pa se je na trsu (burgundcu, poščipu in izabeli) pokazala neka dosedaj nepoznana, stenici podobna grinta. Vsesava se na starejše rozge in s tem uničuje trs. Og. strokovnjaki in potovalni učitelji, od vas pričakujemo pojasnila in pouka.

V nedeljo 21. junija 1914 vsi zavedni Savinčani k ponavljanju ljudske igre »Revček Andrejček!« Začetek točno ob 3. popoldne v prostorih Sadnikove gostilne ob Sav. mostu! Po predstavi prosta zabava na vrtu! **Iz Ptuj.** V zadnjem času se je pri raznih prireditvah v naši »Narodni čitalnici« opazilo, da se v največjem obsegu nemškutari. Občevalni jezik v naši čitalnici je slovenski in mi člani ne uvidevamo in se tudi ne damo prisiliti, eni ali drugi dami na ljubo, v družbi nemški govoriti. Sicer je pa skrajni čas, da se ptujsko slovensko prebivalstvo vzdrami in pokaže več narodnega ponosa in ne hodi v nemške kavarne. Prihodnjč več o tem.

Koroško.

Sankcionirani sklep koroškega deželnega zbora. Cesar je potrdil sklep koroškega deželnega zbora glede regulacije Gline.

Železniška nesreča. Iz Beljaka poročajo: 15. t. m. zvečer so pripeljali s poštnim vlakom težko poškodovanega kurjača južne železnice Rudolfa Mandla, ki se je med potoma težko oparil. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Koroški nemški duhovniki in škof. Kako so koroški nemški duhovniki predvsem Nemci, je ravno pokazala slavnostna priredba v slovo nadškofu dr. Kaltnerju. To slavnost so priredili v hotelu Sandwirt. In katohet Zernatto se je poslovil od nadškofa s popolnoma nemškonacionalnim govorom, v katerem je slavil nadškofa kot zavednega Nemca. V istem smislu je odgovarjal nadškof. Zdaj pa vprašajmo, kdaj je že kak slovenski duhovnik proslavil takega slovenskega škofa kot Slovenca. Koroški nemški

duhovniki se pač zavedajo svoje naloge napram svojemu narodu, dočim slovenski duhovniki ubijajo edino slovensko šolsko družbo, družbo sv. Cirila in Metoda. Značilno pa je tudi, da je bil veliki nemški nadškof dr. Kaltner pokrovitelj družbe sv. Mohorja, ki naj dela baje za kulturni napredek slovenskega naroda.

Koncert »Savinjskega učiteljskega društva« na Vranskem v proslavo društvene 40letnice, se vrši dne 28. junija ob 8. zvečer. Spred: 1. F. Juvanec: »Na goro«, mešan zbor. 2. E. Adamič: »Fantu«, mešan zbor. 3. a) Fr. Drdla: »Romanca«, b) Sarasate Pablo de Ch. Gounod: »Faust«, svira na gosli s spremljevanjem klavirja gosp. A. Nerat. 4. dr. A. Schwab: »Se ena«, mešan zbor. 5. a) Liszt: »Ernani«, b) Liszt: »Valse imromptu«, igra na klavirju ga. M. Kokotova. 6. E. Adamič: »Na vrtu«, mešan zbor. 7. dr. A. Schwab: »Večer na morju«, moški zbor. 8. a) E. Adamič: »Planinec«, b) dr. B. Ipa-vec: Romanca iz operete »Tičnik«, poje baritonist gosp. Branko Zemljč. 9. A. Andel: »Igra kolo...«, mešan zbor. — Opozarjamo, da vozi h koncertu poseben avtomobil iz Celja ob 7. zvečer in se vrača po koncertu zopet nazaj.

Savinjsko učiteljsko društvo praznuje svojo 40letnico v nedeljo, dne 28. junija na Vranskem po sledečem sporedu: 1. Slavnostno zborovanje v šoli ob 11. dopoldne. 2. Banket v salonu gosp. Košenine ob 1. popoldne. 3. Koncert ob 8. zvečer. K praznovanju 40letnega jubileja je povabilo društvo vsa sosednja učiteljska društva ter vse bivše člane in članice »Slovenskega učiteljskega društva«. Dosedaj se je prijavilo že lepo število tovarišev, a upamo, da se jih bo še več. Na svidenje na Vranskem dne 28. junija!

Drobne novice. Grozoviteži. Iz Trbiža poročajo: Aretirali so 76 letnega Jožefa Dalierja, ki je spolno zlorabil neko devetletno deklico, in pa 23letnega ključavničarja Horvatha, ki je posilil neko 23letno, slabomno raznašalko kruha. — Otrok zgorel. Iz St. Petra pri Takenbrunn poročajo: Triletna Antonija, hči deklet, se je igrala v hlevu igrala z vžgalicami. Pri tem se je vnela obleka in otrok se je smrtnonevarno opeknel. Umril je v celovski bolnišnici.

Primorsko.

Politični proces zaradi razžaljenja časti. Iz Gorice poročajo, da bi se bila morala v sedanjem porot. zasedanju vršiti pred porotniki politična razprava radi razžaljenja časti, ki jo je naperil župan tržaški dr. A. Rebulli proti odvetniku dr. A. Quarantotto. Zadnji je za časa zadnjih deželnozbornih volitev napadel na javnem shodu, ki se je vršil v gledališču v Trzinu, župana v njegovi odsotnosti ter ga razžalil tako kot privatnika, kakor tudi kot javnega funkcionarja, kot župana. Te svoje razžalitve je dal tudi natisniti v časopisih. Proces bi se bil moral vršiti pred gorško poroto, vendar je pa radi vladajočih političnih razmer prosil tožitelj dr. A. Retulla najvišji sodni dvor na Dunaju za delegacijo kaknega drugega porotnega sodišča. Najbrže se bo za to delegiralo porotno sodišče v Celovcu.

Prepoved razobešanja slovenske trobojnice. Policija je v nedeljo prepovedala razobešiti Sokolu pri Sv. Jakobu slovensko trobojnico na svojem društvenem lokalu. Malo preveč pa le skrbi policija v Trstu za mirno kri Italijanov in upati je, da te prepovedi prihodnjo nedeljo, t. j. 21. t. m. ko se vrši telovadba pri Sv. Jakobu te svoje prepovedi ne ponovi.

Aretiran ponarejalec bankovcev. Pri Sv. Lovrencu v bližini Krmina so aretirali včeraj nekega Jožefa Tomasina in sicer, ker je bil osumljen kot ponarejalec bankovcev. V njegovi družbi bil je tudi njegov 17letni sin Celeste, kateremu se je baje posrečilo uiti z večjim zavojem ponarejenih avstrijskih bankovcev čez mejo. Vsa poizvedovanja avstrijskih obmejnih oblasti so bila zaman, najbrže se mu je beg posrečil.

Železniška nesreča. Predvčerajšnjem je brzovlak Trst-Pariz na progi v bližini Devina povozil poldrugo leto staro dekletko Olga Antonič. Stroj je ubogega dekleta popolnoma razmehal in vleklo truplo še kakih 10 m daleč. Otrokova mati je bila zaposlena v Devinu ter je otroka prepustila varstvu svojega moža, ki je železniški čuvaj. Ker pa je imel slučajno na progi opravka, je pustil otroka samega, ta pa je zlezal na tir, kjer ga je vlak povozil.

Ustanovitev zavoda za zdravljenje bolnih na pljučih na brionskih otokih. Kakor se poroča, je spremenil dr. Karel Kupelwiesner brionske otoke, čijih edini posestnik je bil dosedaj, v družbo z omejenim jam-

stvom. Oddali so se deleži do višine 800.000 K in sicer večinoma zdravnikom, ki postanejo na ta način so-lastniki. Med temi zdravniki so tudi posestniki sanatorija »Wienerwald«, ki nameravajo ustanoviti na brionskih otokih zavod za zdravljenje bolnih na pljučih. — Končna rešitev te velepomembne akcije še ni dosežena, ker se mornariško poveljstvo v Pulju brani, ker namerava baje samo nakupiti te otoke, da jih spremeni v razne strategične točke. Kakor znano, se nahaja v bližini teh otokov mnogo vojaško zelo važnih utrdb.

Rodbinska drama v Pulju. Tudi se je završila v Pulju rodbinska tragedija, ki je zahtevala troje žrtev. Fregatni zdravnik dr. Karl Zahalka poročil se je pred časom na skrivnem s 24letno Heleno Tercis po pravoslavnem obredu v Belgradu. V zadnjem času pa je pričela Helena Tercis očividno hirati in je v odsotnosti svojega skrivnega soproga umrla. Ko se je le-ta vrnil iz svoje službe, polastila se ga je silna žalost, pripravil je vse za pogreb, a ko je prišel na dan pogreba pravoslavni pop, našli so vrata v stanovanje zaprta. Ko so vdrli v stanovanje, našli so zdravniko in njegovo tačvo v postelji. Dr. Zahalka se je zastrupil z morijem, svoji tači, ki je tudi privolila v smrt, pa je prerezal žile. Zdravniko so našli mrtvega, njegovo tačvo pa je še živeča, a se boje, da zaradi dobljenih poškodb umre. Vzrok samomora zdravnika je baje ta, da ni mogel izdati Helene Tercis za svojo ženo, da je skušal odpraviti plod, kar se mu pa ni posrečilo in se je sedaj bal, da pride cela stvar na dan in bi moral on zapustiti vojaško službo.

Drobne novice. Pobjob med cigani. Snoci so se na Opčinah stekli med seboj cigani in je bil pri tem 32letni Juri Hudorovi ustreljen v prsi. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico. — Dva samomora. V tržaški bolnišnici se nahajajoči izdelovalec kočij Avgust Persa je skočil te dni radi neozdravljive bolezni iz stopnišča v prvem nadstropju in pritrle in se tako poškodoval, da je kmalu na to izdihnil. Včeraj okoli 8. zvečer pa se je neki neznanec zastrupil v ulici dei Lavoratori s karbolno kislino. Umril je na licu mesta. Truplo so prepeleli v mrtvašnico k Sv. Justu. — Aretiran t. t. Na zahtevo zidarja Lovrenca Frigo je bil predvčerajšnjem jutraj aretiran neki 20letni zidar Anton Grandus v Škedenju pri Trstu, ker je le-ta ukradel neko zlato žensko ovratno verižico, vredno 100 K. — Javno nasilje. V neki kavarni v starem mestu je pričel neki Hermangild Zerqueni razgrajati, a ko ga je poklicani stražnik hotel odstraniti, zagnal se je ta vanj ter mu hotel iztrgati sabljo. Pri tem mu je pa priskočil na pomoč tudi neki drugi te-žak, nakaš se je vnel silen pretep, ter je moral priti še več redarjev, da so oba nasilneža ukrotili.

Dnevne vesti.

+ Konfiskacija. Državno pravnikištvu je včeraj zaplenilo naš list zaradi članka »Dogodki v Brežicah in Ormožu ter c. kr. namestnija v Gradcu« in zaradi notice »Iz brežiškega okraja«. Ker smo docela prepričani, da je ta zaplemba brez vsake pravne podlage, se bomo proti tej konfiskaciji pritožili in nadejamo se, da bo sodišče tej pritožbi ugodilo in ne bo pripustilo, da bi se brez zakonitih razlogov omejevala že itak pičla tiskovna svoboda.

+ Reterirajo! Vsakomur je še pač v spominu, kako je kričal »Slovenec« takrat, ko je deželni odbor poslal na ljubljanski magistrat revizijsko komisijo. Vpil je, da se vrše na magistratu tatvine in defraudacije in da je naloga te revizijske komisije, da razkrije pred javnostjo vse te malverzacije in pokaže v pravi luči »škandalozno« mestno gospodarstvo. Zlasti mnogo je takrat Šusteršič-škofovo glasilo gobezdalo o mestnem ubožnem zakladu, v katerem se je zapravljalo in defraudiralo kar na debelo. Kako se je takrat ustil spoštovani Štefe, da bi opozoril javnost na ta fond, katerega so ti preklicani liberalci malodane vsega pohrustali ali pa ga porabili v podporo svojih političnih agitatorjev. Potem je začela »delovati« visoka revizijska komisija. »Delala« je celih šest mesecev, a čim bolj je »delala«, tem redkobesednejši je postal »Slovenec«, dokler ni legenda o tatovih in defraudacijah malodane utihnila. Samo semtertja se je še oglašil Štefe, da potolaži na izid revizije v mestnih uradih radovedno javnost, češ, počakajte in potrpite, da izreče revizijska komisija svojo končno uničujočo sodbo o mestnem gospodarstvu. In javnost je čakala na velika razkritja, ki jih je napovedoval »Slovenec« in končno dočakala

»posnetek«, ki ga je škofovo glasilo priobčilo pretekli teden iz uradnega poročila revizijske komisije. S tem »posnetkom« je »Slovenec« zopet jel udarjati na boben ter jel kričati o škandaloznem ljubljanskem mestnem gospodarstvu. Toda čim se je oglašil v našem listu župan dr. Ivan Tavčar z naravnost uničujočo kritiko »uradnega poročila revizijske komisije«, je postal »Slovenec« vedno bolj malobeseden in vedno bolj tihi, včeraj pa se je čutil pod pezo dr. Tavčarjevih izjav in dokazovanj prisiljenega, da je slovesno izjavil to-le: »Konstatujemo, da revizijska komisija ni imela dokazati, da se je vsled stare šablone pri knjigovodstvu in zaračumbi (kakšna krasna beseda!) kaj denarja defraudiralo ali da so se dogodile nepoštenosti, ker kaj takega nismo nikdar trdili. Revizija je pa pač imela dokazati, ali so res računski nejasni in nepregledni in ali je res, da so se denarji protipostavno uporabljali za druge, nego določene namene, ker to oboje se je po pritožbah obč. svet. Iv. Kregarja in Iv. Štefeta poudarjalo in se je o tem zahtevala preiskava.« — Ali ni to veličanska retirada, s katero priznavajo klerikalci vso svojo blamažo in svoj veliki fiasko z revizijsko komisijo na magistratu? In za to je bilo potreba 6 mesecev in 10 deželnih uradnikov, ki so vzeli deželi za nič in zopet za nič na dijetah prav lepe tisočake! Pokale in krožile so gore in rodila se je miška — nesmrtna blamaža deželnega odbora, ki je z revizijo nasledel »modrijanoma« Štefetu in Kregarju. Kondoliramo!

+ Ni nič z razpustom postojnskega gospodarskega odbora. Kakor se nam poroča, je županstvo postojnske občine že razpisalo volitev v gospodarske odseke temu županstvu pripadajočega mesta in vasi. Volitev je razpisalo županstvo, pa ne zaradi klerikalnih zabavljanj, ampak ker je funkcijska doba teh odsekov potekla.

+ Skesana obrekovalka. Marija Lavrenčič iz Podrage je pri zadnji državnozborni volitvi na Notranjskem z veliko vneto agitirala proti postojnskemu županu in ga je dolžila, da je svoji občini zapravil 600.000 kron. Marija Lavrenčič do teh volitev pač ni vedela, na kako nizki moralni stopnji so politikujoči duhovniki in da znajo tudi podlo lagati in obrekovati. Ponavljala je laži, ki so jih trosili duhovniki in nesramni vipavski poslanec Perhavec in si s tem seveda nakopala tožbo. Zdaj se je žena natančneje podučila in ko je spoznala, da so klerikalci o postojnskem županu samo lagali, je šla iz Vipave v Postojno, prosit odpuščanja. Župan Lavrenčič je ženi tudi odpustil s pogojem, da plača vse stroške in da za »Naš Glas« 50 K.

+ Zanimiva obravnava bo jutri, v soboto v Postojni proti dvema zelo glasnim klerikalcem, ki sta pri zadnji državnozborni volitvi obrekovala župana Lavrenčiča zaradi mestnega gospodarstva v Postojni.

+ Nova božja pot — konkurenca Brezju. Kupčije na Brezju so sijajne in očete franciškani morajo imeti že ogromno mnogo denarja. Zdaj nekaj let so bila pozabljena vsa druga božja pota in vse je drvelo samo na Brezje. Toda ta cvetoča kupčija je vzbudila zavist in štajerski klerikalci so se odločili, da ustanove konkurenčno podjetje. Na Štajerskem pravijo: Kaj bi naši ljudje denar na Kranjsko nosili; če ga že hočejo zapraviti, naj ga doma zapravijo. Nova božja pot bo v Rajhenburgu. Tam so namreč sezidalo velikanske cerkev — seveda na ljudske stroške — in ta cerkev bo nova božja pot. Dne 2. julija se začne ta stvar. Zdaj je treba le še prirediti kak čud, da dobi nova božja pot primerno privlačno sijo. Vodišča Johanca je preveč kompromitirana, da bi jo bilo mogoče angažirati, a najbrž je v prosvitleni naši domovini še kaj več takih umetnic kakor je Johanca in te naj bodo opozorjene na novo božjo pot. Čemu naj bi ravno franciškani na Brezju imeli nekaj monopol.

— Srbska kritika o knjigi pisatelja Podlimbarskega »Gospodin Franjo«. Sarajevski srbski list »Narod« priobčuje v svoji zadnji številki izpod peresa Petronija obsežno oceno romana pisatelja Podlimbarskega »Gospodin Franjo«, ki ga je letos izdala »Slovenska Matica«. — Srbski kritik pravi v svoji oceni med drugim: »Roman je pisan zelo trezno in preprosto; pozna se mu, da se v njem govori o že urejenih spominih. Zato se tem bolj da ceniti pisateljevo oduševljenje za krepko in plodno srbsko dušo. Zdi se nam, da je gosp. Podlimbarski hotel s svojim delom uvesti v svojo malo domovino neko novo vrsto lepe in visoke propovedi. Zbog tega zremo v tej knjigi več kakor navadno književno delo... Nas najbolj zanima morala te knjige. Podlimbarski je s svojo knjigo napravil nališne usluge jugo-

slovenski misli. Ne bomo tu govorili na široko o stvarih, ki ne spadajo semkaj, naglašati pa nam je treba, da je eden izmed prvih pogojev jugoslovanskega delovanja spoznavanje in sprejemanje srbskega narodnega mišljenja. Glavna zapreka jugoslovanskega zblizovanja je v tem, da niti Hrvati, niti Slovenci še nimajo onega instinktivnega, nacionalističnega čustvovanja, tako borbenega in bujnega, kakršnega imajo Srbi in kakršen edino more biti temelj jugoslovanskega delovanja. Podlimbarski se javlja s svojo knjigo kot odlični pevec te rodoljubne misli. On je začutil v sebi našo dušo in o tej duši on govori. V tem je glavna moralna vrednost njegove knjige. Opažanja so v svojih temeljih pravilna in točna, a, kar je najbolje, tipična so. Ni treba mnogo truda, da se pride do prepričanja, katerega si je ustvaril Franjo Vilar. Toda njegova hvala srbske rase in njegova, izrpoljivo in slikovito podana krvava kritika avstro-ogrskemu upravnemu zaslužuje posebno pozornost, ki se ji tudi posveča v slovenski književnosti.

— **„Glasbena Matica“**. — Tri javne produkcije gojencev ob sklepu letošnjega šolskega leta se vrše v dvorani Uniona v ponedeljek, sredo in petek, v dneh 22., 24. in 26. junija zvečer ob pol 8 uri; interni šolski izpiti pa v društveni dvorani v dneh 30. junija in 1., 2. in 3. julija.

— **Kresna slavnost v Trnovem**. — Kakor smo že poročali, se nahaja med bogatim sporedom zelo zanimiva točka in da je mogoča edinole v Hribarjevem gaju, je to pristni „žabji fov“. Isti pa ni tako enostaven, kot si kdo misli. Krokavčani in Trnovčani niso samo drobni ribiči, ampak so tudi izborni žabarji. Le-ti bodo pokazali, kaj da znajo prihodnjo nedeljo na kresni slavnosti v Hribarjevem gaju. Zabava brez konkurence!

— **Dijaki**, ki so dokončali najmanj spodnjo gimnazijo ali realko in absolutno meščanske šole, ki nameravajo vstopiti v kakovo višjo kmetijsko šolo, dobe na tozadevno pojasnila pri „Društvu slovenskih agronomov“ v Mödlingu pri Dunaju. Pismu je priložiti frankirano kuverto z natančnim naslovom vpraševalcem. Dopise je naslavljati do 1. julija na: Ivan Andrejevič Posavski, Mödling bei Wien, Wiesengasse 15., od 1. julija naprej pa na: Janko Dolinar, agronom, Smlednik 56 pri Medvodah. — Uvaževati je, da je pritisk v višje kmetijske šole vedno večji in se je treba zato še za časa pobriniti za vsprejem.

— **Spremembe pri c. kr. orožništvu**. Vsi dolžniki obročbe z dne 2. junija 1914 imajo orožništvo sedaj naslednje šarže: a) mostovci: 1. orožnik (kakor do sedaj), distinkcija: 2 zvezdice iz celuloze; 2. vodja (do sedaj orožnik, titularni postajevođa), distinkcija: 3 zvezdice iz celuloze; 3. podstražmojster (do sedaj orožnik, titularni stražmojster), distinkcija: 13 mm široki ovrtni trak iz rumene svile in 3 zvezdice iz celuloze; 4. stražmojster II. razreda (sedaj postajevođa, titularni stražmojster) in 5. stražmojster I. razreda (sedaj stražmojster, postajni poveljnik), distinkcija za oba 13 mm široki srebrni ovrtni trak in 3 zvezdice iz bele svile. — b) Čašisti brez činovnega razreda: 1. štabni stražmojster pri deželnih orožniških poveljstvih in 2. okrajni stražmojster na sedežih okr. glavarstev in v orožniški šoli, distinkcija 13 mm široki srebrni ovrtni trak, poleg tega 6 mm široki srebrni ovrtni trak in 3 zvezdice iz bele svile. Do sedaj kot posebni znak vpeljani gumbi odpadejo. Orožniki, vodje, podstražmojstri stoje v plačilnem razredu državnih slug, stražmojstri I. in II. razreda v onem poduradnikov: stražmojstri I. razreda dobivajo povrh še doklado letnih 100 kron. Štabni in okrajni stražmojstri imajo plačo 10. činovnega razreda.

— **Aprilsko vreme**. Vreme, kakršno imamo sedaj, je bolj podobno aprilu, kakor juniju. Poljski pridelki, trta, travniki, vse letos izvrstno kaže in se kmetovalci nadejajo, da bi bil njihov trud dobro poplačan. — toda deževje ne obeta nič dobrega. Žita ne morejo zoreti, na grozdju se je bati rje, košnja je za povsod in bi bilo sena ne morejo posušiti po travnikih, v kozoletu ga pa ne morejo dajati, ker imajo v njih še polno detelje. Upajmo, da se zboljša.

— **Smrtna nesreča**. 17. t. m. zjutraj se je dogodila blizu St. Vida pri Dobu smrtna nesreča. 33letna mizarjeva soproga Marjeta Požarjeva iz Vrbe je šla v mlekarino. Posestnik Jožef Hrovat jo je prosil, naj nekoliko prime njegovega konja. Ko je izpustila vajeti, ji je izpodrsnilo ter je padla pod konja, ki so jo s kopiti ubili.

— **Važno za obrtnike**. Ker se snuje »Obrtno hranilno in posojilno društvo v Kranju« in se bode vsled tega vršil tudi sestanek vseh obrtnikov na katerem se bode razpravljalo kako zamoremo pomagati svojemu obrtni-

mu stanu do boljšega obstanka, zato opozarjamo in vabimo vse obrtnike, da se gotovo udeležijo tega sestanka, ki se bode vršil v nedeljo, dne 21. junija t. l. ob 10. dopoldne v zadržni pisarni v Kranju. — Pripravljalni odbor.

— **V kopališče Krapinske Toplice** je prispelo 600 strank z 1125 osebami na lečenje.

— **Gospod generalni konzul sijajna veseloigra Nordisk Ko.** v dveh dejanjih in senzacijska drama v treh dejanjih z zlatega zahoda „Zlato telo“ je dvoje Nordisk-účinkovitosti, ki se bode predvajala danes na specialnem večeru v kinematografu Ideal. Jutri v soboto „Otroci s ceste“ čuvstvena ljudska drama v treh dejanjih. V glavnih vlogah: Bubi in mala Suzana Privat poznana iz „Otrok iz Pariza“.

— **Kasimir, Nune in Pavlina** uganjajo najsmesnejše reči pri njih potovanju okoli sveta in lovu za milijonom, da se vse izborna zabava, v veseli paradiji „en milijon se lahko zasluži“, ki se bode predvajala od jutri naprej v Bachmaier-Grand Elektro Bioskop v Lattermanovem drevoredu. Navadne znižane cene!

— **Kino Metropol v areni Narodnega Doma**. Kljub velikim zaprekam se je posrečilo Dram. društvu, da odpre v soboto 20. t. m. svoj Kino Metropol. V kratkem bomo javnosti odkrili vse mahinacije in spletke, ki so jih klerikali vpriparjali proti temu podjetju, kojega bistveni namen je bil že takoj spočetka, da podpira razvoj slovenske drame. Na občinstvu je sedaj vrsta, da se zanima za to podjetje, ki se odpre v soboto v areni Narodnega doma. Prostori so se prijazno adaptirali in bodo obiskovalci gotovo presenečeni, da se je dala arena za Kino tako vsestransko praktično urediti.

— **Pijanec in redar**. Včeraj proti večeru je prikolovratil po Dunajski cesti pijan človek, ki je nadlegoval občinstvo z vsakovrstnimi opazkami in se končno ustavil pri redarju, ki je stal pri pošti. Redar je moža zlepa naprej spravil, a ker je bil še po Se-lenburgovi ulici nekam giasan, je šel redar za njim, ga še enkrat posvaril in ga potem prijel za ramo, da bi ga odpeljal na policijo. V istem hipu je pa pijanec že imel nož v rokah in sunil redarja v trebuh, na kar je redar potegnul sabljo in krepko mahal po pijancu pa ne da bi ga kaj poškodoval. S pomočjo nekega vojaka so pijanca spravili na policijo. Redarjeva poškodba je lahka.

— **Nesreča**. Ko so včeraj na levem bregu Ljubljane med frančiškanskim mostom in Gerberjevo hišo napeljavali elektriko, je delavec Jožef Jaklič ziezal na drog, kakeri se mu je podrl in je Jaklič padel čez obrežni zid na po strugi napeljavane tračnice ter se na glavi in na spodnjem delu telesa tako poškodoval, da je na licu nesreče nezavesten obležal. Prepe-ljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, kjer je čez tri ure izdihnil.

— **Ponesrečen izvošček**. Ko je danes dopoldne peljal izvošček Ferdinand Zargi po Lžanski cesti, mu pride nasproti nek tovorni voz, s katerim sta s tako močjo skupaj trčila, da je Zargi padel s kozla ter zadobil pri padcu tako poškodbo, da je nezavesten obležal na cesti. Poklicali so rešilni voz, s katerim so ga prepeljali v deželno bolnišnico.

— **Najden samomorilec**. Včeraj so našli ob državni cesti blizu Brezovice v travi mrtvega nekega moškega, srednje starosti in čedno oblečenega, ki je imel na glavi rano, poleg sebe pa samokres, po čemer je soditi, da si je sam končal življenje. Truplo je ležalo tam, tako je soditi po mrtvaškem duhu, že dlje časa. Kdo je, se še ne ve.

— **Stavka**. V ponedeljek so začeli kamnoseški pomočniki pri tvrdki Thomann stavkati. Zahtevajo 5% izboljšanja plače in enak delaven čas pozimi, kakor poleti. Pogajanja so dosedaj ostala še brezuspešna.

— **V mestni klavnic** so zaklali od 31. maja do 7. junija t. l. 59 volov (med temi 1 bivol), 9 bikov, 4 krave, 108 prašičev, 145 telet, 21 kostrunov, 41 kozličev. Vpeljali pa so 232 kg mesa, 31 zaklanih telet in 7 zaklanih kozličev. Od 7. do 14. junija pa so zaklali 66 volov (med temi 2 bivola), 4 bika, 7 krav (med temi dve bivolici), 106 prašičev, 178 telet, 28 kostrunov in 23 kozličev. Vpeljali pa so 452 kg mesa, 1 zaklanega prašiča, 35 zaklanih telet in 20 zaklanih kozličev.

Društvena naznanila.

— **Javna telovadba »Sokola I.«** se vrši letos dne 5. julija na stavbnih parcelah »Kmetске posojilnice« na Dunajski cesti. Nastopilo bo pri tej telovadbi okrog 250 telovadcev in telovadkinj, ogromno število, radi česar ne zadostuje več prostor na Ledini. »Sokol I.« je pričel z delom v vseh svojih odsekih in pododsekih ter se povsod dela za najboljši uspeh veselice. Na občinstvu in bratskih

društvih pa je, da v čim največjem številu posetijo to zanimivo telovadbo in veselico ter s tem podpro agilno in na vseh poljih kulture neumorno delujoče društvo. Na zdar!

— **Napredno gospodarsko in posvetno društvo za Krakovo in Trnovo priredi v nedeljo, dne 21. junija kresno veselico v idiličnem Hribarjevem gaju**. Postavljeni bodo znani paviljoni za vino, pivo in jestvine, belo in črno kavo, ter slaščice. Na razpolago bodo trnovski štrklji in bob, razni šalji predmeti v zabavo starim in mladim. Točilo se bode zajamčeno pristno vino, izborna domača navadna in črna pivo, po zmernih cenah. Odiralo se ne bo. Sodeluje priznana dobra domžalska godba na znano obširnem plesišču. Ples s posebno godbo na znanem obširnem plesišču. Da bo krasna slavnost, popolna bo goren velik kres, zažagal umetelni ogenj in streljalo s topiči. Da se od pomore nedostatkom glederazsvetljave, ki so se do sedaj pojavljali, se pri-pomni, da bo napeljavna električna luč. Odbor se je torej potrudil, da bo zabava čim najboljša in ustreženo želji sl. občinstva. Vstopnina samo 40 vin. za osebo; otroci do 14. leta so prosti. Kdor se hoče dobro zabavati, se malo oddahnuti, naj pohiti v nedeljo v Hri-barjev gaj.

— **Zadruga gostilničarjev in kavar-narjev v Ljubljani** se obrača tem po-ton na ono cenjeno občinstvo, ki jemlje pijače in drugo iz gostilen in kavaren čez ulico, s prošnjo, naj na-roča svojim uslužbencem, da vestno vračajo posojene vrčke, steklenice in drugo, kar so dobili po gostilnah na posodo, ker bi drugače zopet morali začeti delovati na to, da bodo stranke dajale položnino za izposojene reči. Vsled malomarnosti nekaterih strank, se namreč godi gostilničar-jem nepregledna škoda z izgubo po-sode.

— **„Sokol v Štepanji vasi“** opozarja še enkrat vse narodno občinstvo v Ljubljani in okolici na svojo III. javno telovadbo, združeno z veliko ljudsko veselico, ki se vrši v nedeljo, dne 21. junija t. l. na travniku posestnika g. Matija Babška p. d. Mraka v Štepanji vasi. Telovadba bo obsegala proste vaje članstva, telovadbo na orodju in proste vaje telovadk ženskega tel. krožka Sokola I. Na sporedu veselice so naj-različnejše zabavne točke. Pred vsem omenjamo plezanje za dobitke na 30 m visok mlaj. Sredi vasi postavljeni okrašeni mlaji so vsaj redno oznanja-li Štepančevim velike praznike, nekaj desetletij sem pa že ni bilo postavlje-nega mlaja v naši vasi. V nedeljo pa bo zopet daleč okrog naznanjal naš sokolski praznik. Z izvrstno pijačo, je-dili i. t. d. bodo v paviljoni postre-gle domače gospodične. Ples se bo vršil na posebnem plesišču na prostem. Godbene točke bo proizvajal salonski orkester Sokola I. Začetek veselice ob 3. pop. V slučaju neugodnega vremena se prireditve preloži na 28. junija t. l. V Štepanjo vas občinstvo že itak rado prihaja vsled prijaznega sprehoda, tem-bolj zanesljivo pričakujemo sedaj obilne udeležbe. Noben prijatelj našega Sokola naj ne zamudi te prireditve! Na zdar! Odbor!

— **Akad. društvo „Slovenija“** na Dunaju vabi prijatelje društva na svoj redni občni zbor, ki se vrši v soboto, 20. t. m. ob 8. zvečer v lokalu Leitner I. Auerspergplatz 6. in je združen z četrtletniškim večerom.

— **Zahvala**. Odbor telovadnega društva »Sokol« na Jesenicah si šte-je v častno dolžnost, da se vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da se je slavnost razviti družtvenega prapora tako častno v moralnem in gmoetnem oziru izvršila, izreči naj-srečnejšo zahvalo. V prvi vrsti naj velja zahvala gospe kumici in družici, dalje vrlemu bratu Ferdinandu Arnelcu, ki je radevolje in brezplačno dal ves potrebni les, isto naj velja tudi našim posetnikom Luki Bizjaku, Ferjanu in Balohu za darovane mla-je. Dalje vsem, ki so se odzvali na povabilo za spominski žebelj, vsem, ki so pripomogli in prisrčno občinstvu na pomoč z denarnimi podporami in dobroti. Vsem cenjenim damam, ki so z vso požrtvovalnostjo sodelovale pri slavnosti, odposlancem »Sloven-ske Sokolske Zveze«, vsem bratskim društvom, slavnemu pevskemu zboru Jesenice, slavni godbi požarne brambe v Kranju in vrlemu jeseni-skemu streliškemu klubu, vsem po-sestnikom, ki so ob tej priliki raz-obesili zastave, in vsem udeležni-kom našega slavlja. Jeseniški »So-kol« v zavesti, da v težkem hoju ni osamljen, marveč ima dovolj prija-teljev, ki mislijo in čutijo z njim ena-ko, kliče še enkrat vsem iskrena hva-la in krepak »Na zdar!« — Rudolf Oswald, t. č. starosta. — Janko Ravnik, t. č. tajnik.

Književnost.

— **»Slovenski Trgovski Vest-nik«** ima v svoji 6. številki sledečo vsebino: 1. Ivan Mohorič: Tarif-na uprava Belokranjske železnice. —

2. Val. Žun: Konsumna društva in prodaja blaga neudom. — 3. O. S. B.: Razsodbe obrtnih sodišč. — 4. Iz že-lezniške tarife. — 5. Anketa »Jugo-slavije« o rabi narodnega jezika v tr-govini. — 6. Raznoterosti. — 7. Dru-štvene vesti. — 8. Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.

— **»Lovec«**. List za lov in ri-harstvo ima v svoji 6. številki slede-čo vsebino: Lov: M. Hanzlovsky: Iz zapiskov starega lovca. (Dalje prih.) — A. Seliškar: Albinizem in melani-zem pri živalih. (Dalje prih.) — Se-znam o gnezdenju za nas važnejših ptic. — Listik: S. E.: Pri bukvih. — Iz lovškega oprtnika. — Vprašanja in odgovori. — Izkaz. — Astronom-ski koledar. — Mala oznanila. — Oglasi.

Razgled po slovanskem svetu.

— **Poljska umetniška razstava v Bruselju**. Začetoma meseca no-vembra bodo priredili v Bruselju razstavo poljske umetnosti v repro-dukcijah. Med razstavo, ki bo trajala en mesec, se bo vršil ciklus franco-skih predavni o poljski vpadabljači umetnosti.

— **Poljski mecen**. V Gorze Kal-wary pri Varšavi je umrl Teodor Pelczynski, ki je zapustil 50.000 rub-lev za poljske narodne institucije.

Izpred sodišča.

— **Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem**.

— **Poslanec Turk — oproščen**. Danes dopoldne se je vršila pred tu-kajšnjim deželnim sodiščem obravnava zaradi volilnih sleparij, ki so se baje vršile za časa zadnjih deželnozbornih volitev iz splošne kurije. Na zatožni klopi sede štiri osebe, neki Fran Sušteršič, bivši hlapec pri g. Turku, Martin Jaklič, še sedaj hlapec pri g. Turku, Rajko Turk in poslanec gosp. Josip Turk. Obtožnica očita obtoženecem sledeče: Dne 1. in 6. decembra 1913 vršile so se deželnozbornske volitve, pri katerih sta volila prva dva obtoženca Fran Sušteršič, taktar še uslužben pri g. Turku na volilne listine Jakoba Gabra, Martin Jaklič pa na volilne listine, glaseče se na ime Martina Tekavca. Tretji obto-ženec Rajko Turk pa je izročil tema dvema volilne listine, glaseče se na ta napačna imena. Četrtemu obtožencu g. poslancu Turku pa očita obtožnica, da je, ko je stal pred hotelom Union, in ko je prišel od volitve Fran Sušteršič tega vprašal: »Ali te je kdo ustavlil in kaj vprašal?« Na podlagi teh besed, pravi obtožnica, da je jasno, da je Josip Turk vedel za izvršeno volilno sleparijo. — Prvi obtoženec Fran Sušteršič priznava, da je šel volit, da pa ni vedel, da nima pravice in ker ne zna ne pisati ne brati tudi ni vedel, da voli na napačno ime. Pri obeh vo-litvah, t. j. 1. in 6. decembra je šel vo-lit, ker mu je dal g. Rajko Turk volilne listine in mu rekel, da naj gre volit. Kar se tiče pa besed, ki jih je napram njemu baje izrekel Josip Turk, ko je on že volil, pa izjavi, da ga je g. Turk vprašal: »Ali ti je kaj ostalo?« Na kar je odgovoril, da »Ne«. Nato mu je g. Turk rekel, da naj gre popoldne drva žagat. Te besede se mora razu-meti pa taklo. On je dopoldne 6. de-cembra nakladal na kolodvoru premog in ga je g. Turk vprašal, če je še kaj premoga ostalo, to pa zaradi tega, ker se mora plačati, če ostane premog čez uro v železniškem vagonu od tega posebna pristojbina. — Kar se tiče agitiranja, izjavlja Sušteršič, da nista ne g. Josip Turk, ne njegov sin doma kaj agitirala ali vsiljevala. — Drugi obtoženec Martin Jaklič pove glede volilnih listin isto, kakor prvi obtože-nec, namreč, da mu jih je izročil g. Rajko Turk in je šel on volit, ne da bi po-gledal listine. — Obtoženec Rajko Turk priznava svojo krivdoto ter pravi, da so mu pri razdeljevanju legitimacij ostali dve ter da jih je nič hudega sluteč izročil obema prvima obtožencema ter da se pri tem ni zavedal, da bi s tem zakrivil kako kaznjivo dejanje. — Ob-toženec poslanec g. Josip Turk izpove nato, da je izvedel za vse to, kar se je godilo pri volitvah šele, ko je bil klican na policijo, glede besed, ki mu jih podtika obtožnica, pa izjavlja od-ločno, da ni nikdar vprašal Sušteršiča pred Unionom, če ga je kdo ustavlil ali vprašal, marveč samo ono, kar je izjavil prvi obtoženec Sušteršič sam. — Nato so bile zaslišane prič. Prva priča, Jakob Gaber, bivši hlapec pri g. Turku izpove, da ga g. J. Turk vedno vpraša, če pridejo delavci domov, če jim je kaj ostalo, to pa iz vzroka, ker se mora plačati posebna pristoj-bina, če kaj blaga ostane na kolo-dvoru, da bi bil kdo agitiral doma pred volitvijo ali med volitvijo, mu ni znano. — Druga priča, policijski agent Fran Možina, izpove, kako je na lastna nšesa slišal, kako je g. Josip Turk vprašal Sušteršiča, ki je prišel od vo-litve, če ga je kdo ustavljal in izklu-čuje vsak dvom. Stal je opoldne kakih

šest korakov od g. Turka in je pogo-vor natanko slišal. — Priča Anton Ferenčak, ki je pet let uslužben pri g. Turku izpove glede navade vprašanja, če je kaj dela ostalo, ravnotako, kot prva priča. — Priča Janez Primo-žič, ki je uslužben pri g. J. Turku že 4 leta in 10 mesecev, izpove isto, kot prejšnji. — Končno je bil kot priča zaslišan še g. Anton Bončar, gostilničar in posestnik na Sv. Petra cesti, ki izpove, kako se je g. J. Turk jezil oni večer, ko je bil poklican na poli-cijo in ko je izvedel, kaj je storil nje-gov sin, v njegovi gostilni vprčo go-stov na svojega sina. Dobil je vtisk, kakor da je bil g. Turk takrat silno razburjen in silno hud na svojega si-na. — Nato se prebere še akt, s ka-terim izroča imunitetni odsek deželne-ga zbora poslanca g. J. Turka sodišču. — Govoril je nato državni pravdnik g. Neu-berger, ki je zlasti povdarjal krivdó g. Josipa Turka in povzdigoval v nebeša verodostojnost priče policijskega agen-ta Frana Možine. Za njim je govoril zagovornik g. dr. Fran Novak, ki je izpodbijal verodostojnost priče Fr. Možine, zlasti če jeta stal šest kora-kov od g. Josipa Turka in to ob času, ko je opoldne hodilo tamkaj mimo mnogo ljudi, zlasti ker so bile volitve in da ni izključeno radi podobnosti besed »ostalo« in »vstavil«, da je po-licijski agent v svoji službeni gorečno-sti slišal to, kar je hotel slišati. Dalje poudarja tudi dejstvo, da g. Turk ni stal prvič v volilnem boju ter da ne bi bil v spričo policijskega agenta, ka-terega je dobro poznal, stavlil zanj ta-ko kočljivo vprašanje. Tudi je g. Turk na dan ožjih volitev dobro vedel, da bo zmagal z veliko večino glasov in je torej povsem izključeno, da bi se bil zaradi enega ali dveh glasov iz-postavljaval nevarnosti. Po daljšem po-svetovanju je sodni dvor razglasil nato sledečo rozsodbo: Fran Sušteršič in Martin Jaklič sta bila radi prestopka volilne pravice obsojena na tri dni za-pora z enim postom in enim trdim ležiščem, Rajko Turk pa na globo 100 kron. Josip Turk pa je bil po-polnoma oproščen, ker je prišlo sodi-šče do prepričanja, da s kakimi volil-nimi sleparijami ni imel ničesar opravi-ti. Tako se klerikalcem in zlasti dr. Peganu kot načelniku imunitetnega odseka ni izpolnila njihova vroča že-lja, da bi spravili poslanca g. Josipa Turka ob njegovo poslansko mesto.

Razne stvari.

— *** Žrtve zrakovplovstva**. Iz Char-tresa poročajo: Aviatik major Felix je poskušal neki nov aparat. Pri tem je padel na tla ter se ubil.

— *** Hmelj v Zatuču**. Iz Zatuča poro-čajo: Neurje zadnjih dni je napravilo veliko škodo na hmelju v vsej žatski okolici.

— *** Truplo kraljice Ivane**. Iz Prage poročajo: V cerkvi v Melniku so pri restavriranju cerkve našli truplo kraljice Ivane, druge soproge kralja Jurija Pod-jebadskega.

— *** Frančiškan se bo oženil**. Iz Monakovega poročajo: Tukajšnji fran-čiškanski pater N. Engelbert Huber se je preselil v Carigard. Od tam je pisal provincialu, da izstopi iz frančiškan-skega reda, ker se bo oženil.

— *** Zrakoplovna tekma**. V zvezi s svetovno razstavo v San Francisco 1915 se bo baje pričela 15. maja zrakoplov-na tekma okoli zemlje. Razstavno vod-stvo je v to svrhu dalo 150.000 dolar-jev za darila ter vsoto deponiralo v banki.

— *** Tovarnar vlomilec**. Iz Mona-kovega poročajo: Tu so aretirali tovar-narja Jurija Stubenhoferja kot pogla-varja organizirane tolpe vlomilcev. Med drugimi zločini je izvršil tudi velik vlom pri nekem ritmojstru. Pri njem so našli celo skladišče pokradenih stvari. Dva sokrivca so aretirali.

— *** Sufragetke**. Iz Londona poro-čajo: Veliko veselost je vzbujala pred-včerašnjim nekla sufragetka, ki se je z verigo priklenila na spomenik voj-vode wellingtonskega ter imela tam govor na zbrano množico. Ljudje so se zelo dobro zabavali ter bomdardi-rali damo z raznimi, ne preveč deli-katnimi predmeti dokler je ni policija odvezala.

— *** Grozen čin blazne matere**. Iz Budimpešte poročajo: Žena poslovodje tovarne »Danubius«, Angela Moser, ki je že dalj časa kazala, da je blazna, je 16. t. m. vzela svojih pet otrok v starosti od šestih let do sedmih mese-cev ter jih pometala v vodnjak. Nato je še ona skočila vanj: Triletni sin in sedem mesecev stari dojenček sta uto-nila, ostale so umirajoče prenesli v bolnišnico.

— *** Nemški poslanik v smrtni ne-varnosti**. Iz Champaigna poročajo: Nemški poslanik grof Bernsdorff je bil predvčerašnjim v smrtni nevarnosti, ko se je peljal k slavnosti na univerzi v Illinois, ki ga je imenovala za častnega doktorja prava. Neki policijski uradnik je namreč ustrelil proti avtomobilu. Pri zasliševanju je izpovedal policist, da ni hotel streljati na konzula, marveč je meril na pnevmatiko, ker je avto-mobil prehitro vozil.

* **Car proti alkoholizmu.** Iz Pariza poročajo: Carjev ukaz proti alkoholizmu je zelo drakoničen. Tako se prepoveduje vsem vojakom, dokler služijo, uživanje alkohola v kakršni koli obliki. Tudi oficirjem je prepovedano pošiljati svoje sluge po žganje. Kdor je kaznovan zaradi uživanja alkohola, ne more avanzirati. Podčastniki, ki so bili kaznovani zaradi uživanja alkohola, bodo degradirani za navadne vojake. Celo za oficirje so izdane zelo ostre odredbe. Voficirskih kaznivih se smejo spiritoze prodajati le med jedjo.

* **Poročnik izginil z dvema damama.** »Nova Reforma« poroča: Pred par dnevi je izginil iz Premysla poročnik 11. pionirske stotnije Friderik Raab. Poneveril je 3000 kron ter pobegnil v spremstvu dveh dam.

* **Castilakomen politik.** Iz Messine poročajo: V Ardore-Marina je skočil župan Zappavigna v morje ter utonil. Iz pisem, ki jih je zapustil, je razvidno, da je izvršil samomor, ker se je bal, da pri prihodnih občinskih volitvah ne bo več izvoljen.

* **Sredstvo proti tuberkulozi?** Iz Sidneya v Avstraliji poročajo, da je sanitetni šef mesta Freemont v Zahodni Avstraliji, dr. Paget, izumil radikalno sredstvo proti tuberkulozi. Tudi zastarele bolezni je baje dr. Puget v šestih tednih popolnoma ozdravil. Dr. Puget se je odpeljal v Evropo in v Združene države ameriške, da da preizkusi svoje sredstvo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Sklepi delegacij sankcionirani.

Dunaj, 19. junija. Uradni list priložuje sankcionirane sklepe delegacij.

Rusini proti zakonu o razbremenitvi sodišč.

Dunaj, 19. junija. Načelnik ukrajskega kluba dr. Levickij je v sredo predložil justičnemu ministru pomisleke Rusinov proti zakonu o razbremenitvi sodišč. Justični minister ni priznal upravičenosti teh pomislekov.

Sestanek v Konopištu.

Pariz, 19. junija. »Echo de Paris« poroča z Dunaja, da je šlo pri sestanku v Konopištu pred vsem za zopetno uvedbo triletno vojaške službe v Avstriji in Nemčiji.

Rusija in Francoska.

Pariz, 19. junija. Šef ruskega mornariškega štaba, admiral Rusin, je dospel sem, da konfirira s francoskim mornariškim štabom glede francoskih in ruskih mornariških zadev.

Car proti alkoholu.

Pariz, 19. junija. Carjev ukaz proti zlorabi alkohola v ruski vojski je drakonično strog. Vsem vojakom je prepovedano med vojaško službo uživanje alkohola v katerikoli obliki. Tudi častnikom je prepovedano pošiljati služabnike-vojake po alkoholne pijače. Kdor je kaznovan zaradi zauživanja alkohola, ne more napredovati. Zaradi zauživanja alkohola kaznovani podčastniki se degradirajo. Celo častnikom daje ukaz stroge predpise. V častniških obednicah se smejo alkoholne pijače prodajati samo med obedom.

Angleško-nemški sporazum.

London, 19. junija. »Daily Telegraph« izve, da je angleško-nemški sporazum glede Male Azije in Srednje Azije, ki je bil pred kratkim v Londonu podpisan, del deloma že izvršenih pogodb, s katerimi se določajo interesi Angleške, Nemčije in Turčije v teh pokrajinah. Središče konvencije tvori zadnji del Bagdadske železnice, ki se ne bo internacionaliziral.

Železniška nesreča.

London, 19. junija. Blizu Invernessa je padel večer ekspresni brzovlak z visokega mostu v naraslo reko Dulno. Mnogo ljudi je utonilo. Število mrtvih še ni znano. Mnogo trupel je voda odnesla, mnogo ljudi je bilo strahovito razmesarjenih.

Mehika.

Washington, 19. junija. Pri Matatlanu je prišlo do boja med Huertovo topničarko »Guerrero« in vstaško topničarko »Tampico«. »Tampico« je podlegla. Admiral Howar poroča, da sta izvršila kapitan in prvi inženir vstaške topničarke samomor.

Novi Jork, 19. junija. General Villa je poslal generalu Carranzu ultimatum.

Dogodki na Balkanu.

REVOLUCIJA V ALBANIJI.

Albanski prestol.

Carigrad, 19. junija. Neko albansko odposlanstvo je dospel v Carigrad ter ponudilo princu Burhan Eddinu, sultanovemu najljubšemu sinu, albanski prestol.

V južni Albaniji.

Valona, 19. junija. Nabiranje vladnih prostovoljcev traja naprej.

Novince odpošiljajo v majhnih grupah v Fieri. Aziz paša Brioni, bivši finančni minister, ki je načeloval prostovoljcem, je bil aretiran ter ga dolže, da je v zvezi z vstasi v Lušnji.

Valona, 19. junija. Od tu bi bil moral oditi večeraj oddelek 2000 mož proti severu z novimi topovi. Ker pa niso znali ravnati s topovi, je moralo prodiranje izostati.

Pred Dračem.

Dunaj, 19. junija. Uradno se poroča iz Drača, da se vstasi zbirajo na Rašbulu. Ker se je bilo snoči bati ponočnega napada, so baterije pozno v noč obstreljevale vstaške pozicije. Zvečer je bilo zopet opaziti, da izmenjavajo vstasi z mestom svetlobne signale.

Skader, 19. junija. Prenk Bib Doda je baje izjavil, če se mu Kroja ne bo prostovoljno udala, da mesta sploh ne bo skušal vzeti, marveč bo korakal naravnost proti Draču.

Novi porazi vladnih čet.

Rim, 19. junija. »Agenzia Stefani« poroča, da je vladal v Draču večeraj mir. Prispele so vesti, da je bil Aziz paša aretiran in da sta bila Nouredin beg in Ferid paša, ki sta bila z večjo četo vladnih prostovoljcev na poti v Drač, od vstašev premagana.

London, 19. junija. Listi poročajo, da imajo vstasi Drač popolnoma omejen. Obramba Drača je zelo slaba, le topovi še kolikor toliko funkcijonirajo, ker opravljajo posle pri topovih tučci. Albanci sami so pasivni. Zlasti Miriditi in Malisori so se izkazali kot popolnoma nesposobni. Večeraj dopoldne so jih zopet pozvali, da naj naskočijo vstase. Miriditi in Malisori pa so se uprli. Knez ima na razpolago samo kakih 500 še precej zanesljivih ljudi. Padec Drača je vprašanje le par ur.

Rim, 19. junija. Kakor poročajo iz Drača, bi bili vstasi mesto lahko zavzeli že večeraj, pa so se bali mednarodnih komplikacij.

Drač, 19. junija. Cela okolica Drača je pokrita s trupli vstašev in Miriditov ter Malisorov, katerih nobeden ne pokoplje.

Mednarodna intervencija.

Berolin, 19. junija. Oficijozni krogi so prepričani, da je situacija kneza nevzdržljiva. Edina rešitev bi bila še mednarodna intervencija, na katero pa nobeden ne misli več.

Tuje vojne ladje.

Drač, 19. junija. Večeraj dopoldne sta dospeli sem ruska križarka »Teres« in nemška križarka »Panter«. Nemška križarka je takoj izkrcala moštvo za ojačenje straž v Draču.

Z avstrijskega parnika streljajo na vstase.

Drač, 19. junija. Večeraj dopoldne so bombardirali avstrijski prostovoljci pod poveljstvom inženirja Hässlerja s krova avstrijskega parnika, ki ga je bila najela albanska vlada in na katerem so namestili več topov, na vstase pri Kavaji in proti Rašbulu. Skupaj je bilo oddanih 60 strelcev. Tudi v okolici Kavaje je bilo slišati grmenje topov, ni se pa dalo dognati, čegavi so ti topovi.

Dunaj, 19. junija. »Reichspost« poroča od danes ob pol 3. popoldne, da vstasi tudi danes ponoči niso storili nadaljnjih korakov. V mestu vlada relativno mir ter upajo na prihod pomožnih čet.

Klic po pomoč.

Dunaj, 19. junija. Albanski poslanik Sureja beg Viora piše v »Albanische Korrespondenz«: Drač je v največji nevarnosti. Nevarnost pa ne grozi samo glavnemu mestu, marveč celemu onemu delu Balkana, ki so ga ustvarile velesile kot albansko državo. Zato pozivlja velesile, da urede razmere v Albaniji s silo.

Avstrijski vojaki se vmešavajo v boje.

Berolin, 19. junija. »Deutsche Tageszeitung« poroča iz Rima, da so se v zadnje boje pred Dračem vmešavali tudi avstrijski častniki in podčastniki v uniformi. Opravljali so dela pri topovih. List svari pred podobnimi incidenti, ki imajo lahko dalekosežne posledice.

VOJNA NEVARNOST MED TURČIJO IN GRŠKO.

Pariz, 19. junija. Veleposlaniki v Carigradu so imeli snoči konferenco, v kateri so sklenili, da naj odpotujeta en nemški in en ruski delegat v Malo Azijo k Talaat begu. Turška vlada je

izjavila, da grškega delegata ne pripušči. V političnih krogih se zatrjuje, da je neposredni izbruh konflikta med Grško in Turčijo za enkrat odložen.

Berolin, 19. junija. Grško-turško razmerje presoja tu optimistično.

Carigrad, 19. junija. V večerajšnji noti, ki jo je izročila turška vlada grškemu poslaniku, pravi turška vlada, da je neposredni izbruh konflikta med Grško in Turčijo za enkrat odložen. Grški poslaničniki, v ostalem pa zavračajo grške zahteve ter opozarja Grško na neznosno stanje muhlimanov v Makedoniji. Uradno molče o vsebini turške note. Grški krogi zatrjujejo, da odgovor ne odgovarja grškim zahtevam.

London, 19. junija. Turški mornariški častniki so nakupili tu 120 ton premoga ter skušajo najeti 4 do 5 transportnih parnikov za turško vojsko.

Atene, 19. junija. Turški poslanik Galib beg je obiskal dr. Streita ter mu poročal o korakih turške vlade v Mali Aziji. Grški krogi so mnenja, da pomeni to oficijalno priznanje krivde, ki zadene turško vlado pri zadnjih dogodkih.

Bolgarski kralj opsovan.

Sofija, 19. junija. Ko se je bolgarski car Ferdinand vračal z Ogrskega v Sofijo, ga je v Pirotu množica spoznala in opsovala. Srbska vlada se je zaradi tega dogodka takoj opravičila pri bolgarski vladi.

Grki in Bolgari.

Sofija, 19. junija. Dragoman bolgarskega konzulata v Solunu je bil v sredo v Solunu na cesti aretiran. Bolgarska je protestirala pri grški vladi proti tej samovoljnosti solunske policije ter zahtevala, da dragomana takoj izpuste.

Sofija, 19. junija. Devetsto od Grkov pregnanih Bolgarov je dospel v Dedeağaç. Tudi iz Male Azije je dospel 300 skoraj nagih Bolgarov v Dedeağaç. Bašibozuki so pozvali Bolgare, da morajo tekom ene ure izprazniti hiše. Živino so jim odpeljali vpričo kajmakama iz Kemeta.

Muzlimani na Bolgarskem.

Carigrad, 19. junija. V Gumuldžini je prišlo povodom razoroženja muzlimanov do krvavih bojov z Bolgari, v katerih je bilo na obeh straneh kakih 50 oseb ranjenih.

Angleška in Balkan.

London, 19. junija. Zunanji minister sir Edvard Grey je izjavil, da bo angleška vlada priznala aneksijo na Balkanu, če bodo balkanske države dale garancije glede pravice manjšinskih narodov.

Gospodarstvo.

— **Goriški eksportni trg.** Iz Gorice poročajo: Na tukajšnjem eksportnem trgu je bilo 17. t. m. na prodaj: 12 met. stotov hrusk po 44 K met. stot; 4 kg breskev po 2 K kg; 200 met. stotov češenj po 40 K met. stot; 4 met. stote areža po 40 K met. stot; 360 kg ribežlja po 60 vin. kg; 20 kg jagod po 1 K 20 v. kg; 15 met. stotov vstročnega fižola po 54 K met. stot 20 met. stotov graha po 22 K met. stot; 7 met. stotov špargljev po 68 K met. stot; 25 met. stotov krompirja po 13 K met. stot.

— **Budimpeštanska hranilnica v težkočah.** Iz Budimpešte poročajo: Dalj časa že govorijo, da se nahaja hranilnica tretjega okraja v težkočah. Zavod je špekuliral z zemljišči in industrijskimi podjetji, kar je presegalo njegova sredstva. Obveznosti hranilnice znašajo devet milijonov kron.

— **Reforme budimpeštanske banke.** Iz Budimpešte brzojavljajo: Vodstvo je zaradi zadnje izjave grofa Tisze o reformi termenske kupčije skle-

nilo, da bo zopet pričela s pred leti začeto, pozneje pa prekinjeno reformo termenskih kupčij. Nikakor pa ne nameravajo popolnoma odpraviti termenske kupčije z žitom, marveč hočejo samo preurediti ter jo prilagoditi določilom o trgovinskopravni dobavni kupčiji.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnhar, drž. poslanec.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Razvada otrok, da dihalo skozi usta, je vzrok mnogim katarom žrela in sapnika, ki spričo majhne odporosti otroškega organizma lahko zavzame težke oblike. »Sirolin Roche«, že izza let pri prehlajenju preizkušeno domače zdravilo, ki se dobiva v vsaki lekarni in bi ga torej skrbna mati otrokova morala rabiti pravčasno.

Na zdravje! bralcev ponavljamo: pristi dobite obo preizkušeni reelni sredstvi: Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski esenčni fluid z oblastveno naravno besedno znamko »Elsa - fluid« in prebavo pospešujoče želodčno sredstvo Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z oblastveno varnostno besedno znamko »Elsa kroglice«, ako svoje naročilo naslovite tako - le: Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 238 (Hrvaško). Ti iz prirodnih zdravilnih rastlin napravljeni izvrstni domači sredstvi sta tudi ceno. — 12 malih ali 6 dvojnatih ali 2 specijalni steklenici Fellerjevega blagodišečega rastlinskega esenčnega fluida stane franko na vse kraje 5 kron, medtem ko stane 1 zavitek s 6 steklenicami Fellerjevih pristnih rabarbarskih kroglic z znamko »Elsa kroglice« franko na Vašo pošto za 4 K.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 19. junija 1914

Maložbeni papirji.	Dinar	Blagovni
40% majeva renta	80.95	81.15
420% srebrna renta	84.20	84.40
40% avstr. kronska renta	81.45	81.65
40% ogr. kronska renta	79.75	79.95
40% kranjsko dež. posojilo	—	89.95
40% k. o. češke dež. banke	85.75	86.75

Srečke.	420—	430—
Sreče iz 1. 1860 1/2	670—	680—
„ tiske	286—	295—
„ zemeljske 1. izdaje	279—	289—
„ „ „ „ „ „	233—	243—
„ ogrske hipotekne	224.50	234.50
„ dun. komunalne	454.50	464.50
„ avstr. kreditne	481—	491—
„ ljubljanske	57.25	61.25
„ avstr. rdeč. križa	49.60	53.60
„ ogr.	27.50	31.50
„ bazilika	23—	27—
„ turške	212—	215—

Debitno.	400—	400.50
Ljubljanske kreditne banke	600.25	601.25
Avstr. kreditnega zavoda	504.25	505.25
Dunajske bančne družbe	84.65	85.65
Državne železnice	683.25	684.25
Alpine-Montan	790.75	791.75
Češke sladkorne družbe	293—	297—
Živnostenske banke	266.25	267.25

Valute.	11.42	11.46
Cekini	117.85	118.05
Marki	95.95	96.15
Franki	95.65	95.85
Lire	251.50	252.50
Rublj	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 19. junija 1914.	Termin.
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg 12.93
Pšenica za april 1915	za 50 kg 13.05
Rž za okt. 1914	za 50 kg 9.45
Oves za oktober 1914	za 50 kg 7.94
Koruzi za julij 1914	za 50 kg 7.65
Koruzi za avgust 1914	za 50 kg 7.79
Koruzi za maj 1915	za 50 kg 7.41

Cena: 1/2 steklenica K 1.20, 1/1 steklenica (zadostna merica) K 2.—

Odol

Odol dosledno rabi vsak dan po naših današnjih vednostih kar najbolje neguje zobe in usta. Najboljša usta voda.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 3002 Srednji tlačni tlak 736 mm

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
18.	2. pop.	734.3	23.7	sr. jug.	del. jasno
	9. zv.	734.7	17.1	sl. zah.	oblačno
19.	7. zj.	735.3	13.6	sl. svzh.	del. jasno

Srednja večerajšnja temperatura 18.9, norm. 18.1. Padavina v 24 urah mm 8.7.

Potrli globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebrdiko vest, da je naša iskreno ljubljena mati oziroma mati, prastara mati, sestra, teta in tačka, gospa

Helena Grlic roj. Zarnik

po dolgi in mučni bolezni v starosti 75 let, previdena s svetotajstvi snoči, dne 18. t. m. ob 11. uri preminula. 2411

Pogreb nepozabne ravnice se vrši jutri, v soboto dne 20. t. m. ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti, na tukajšnje farno pokopališče. Blag ji spomin!

VAČE, dne 18. junija 1914.

Žalujoči ostali.

Žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem pretresujočo vest, da je Vsemogočni poklical k Sebi našo iskreno ljubljeno mater, sestro in teto, gospo

Marijo Furlan

roj. Jakše

in sicer danes, ob pol petih zjutraj, po dolgem mučnem trpljenju v 65. letu svoje starosti. Zemeljski ostanki drage ravnice se pokopujejo jutri t. j. 20. t. m. ob 5. uri popoldne na pokopališču v Tomišlju. 2410

Priporočamo jo v molitve in blag spomin.

VRBLJENJE, 19. junija 1914.

Alozija, Francišek, sinova. Marija, Fani, Ivanka, Terezija, Lojzka, hčere. Mihael, Ivan, bratje. Marija, Franciška, sestre.

Posestvo na prodaj.

V lepem kraju na Štajerskem Posavju se prodaja kmetijsko zemljišče (grunt) in sicer hosta, njive, travniki, pašniki, vinograd, sadonosniki, pitna voda blizu hiše, gospodarsko poslopje, vse lepo urejeno in stane 20.300 kron. Oziroma bi se gospodar, ki je še samec, 2405

oženil

s 30 letno žensko, ki premore do 3000 K.

Naslov se izve v upravn. »Slov. Naroda«.

Velik kres in umetalni ogenj

se bode žgal na Goloven

v torek, dne 23. t. m. zvečer.

Nudil se bode cenj. občinstvu lep večer in krasen razgled na Ljubljano in okolico. Za domačo zabavo, jed in pijačo, bode dobro preskrbljeno. Krajša pot čez poljanski most desno mimo vile »Mira« bode razsvetljena. V slučaju slabega vremena se vrši kres v soboto, dne 27. junija. 2407

K obilni udeležbi vabi

Alozija Klasek, restavratore.

LJUBLJANSKI ZVON

Mesečnik za književnost in prosveto.

Letnik XXXIV. (1914).

»LJUBLJANSKI ZVON« izhaja v svetlih po enkrat na mesec ter stane na leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h. Letni leti 2 K 30 h, za vse neavstrijske države po 3 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 30 h.

»Narodna tiskarna« v Ljubljani.

Vse obolelosti
soplnih organov

oslovski kašelj, navadni kašelj, prehlajenje, influenza lu

Dobri so o K. 4. v vsah lekarnah.

pljučne bolezni

naduha zdravijo številni zdravilniki in profesorji vedno z

SIROLIN "ROCHE".

Za naše popravilne delavnice
se sprejme

strugar

(Elsendroher)

proti dobri plači. 2396
Vevške papirnice pri Ljubljani.

Edina primorska
tovarna dvokoles
„TRIBUNA“
Gorica, Tržaška
ulica št. 26, prej
plovbar Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih
in kmetijskih strojev, gramofonov, orke-
strijonov itd. itd.

F. BATJEL

Gorica, Stolna ulica št. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franco.

Košnja

na travnikih ob Dolenj-
ski cesti pod Rakovnikom
oddaja se v nedeljo, dne
21. junija ob 5. uri pop.
Kupci se snidejo v go-
stilni Plankar. 2386

Trgovina

z mešanim blagom, žganjstvom
in trafiki, v prometnem kraju Sav.
doline, tik farne cerkve (pošta v hiši),
se odda s 1. oktobrom brez za-
loge pod jako ugodnimi pogoji
v najem. 2397

Lepa prilika za trg sotrudičke,
ki se želijo etablirati.

Ponudbe pod „Stara trgovina“
na Anončno ekspedicijo J. Hočvar v
Ljubljani.

1914 Slovenski vsesokolski zlet 1914

Vseh vrst blago za kraj članov in članic Sokola, kakor tudi za naraščaj,
dalje vse v to vrho spadajoče potrebščine: čepice, srajce, telovadni jopiči,
hlače in čevlji, našivi i. t. d. se dobijo natanko po predpisih slovenske
in češke sokolske zveze pri trvdki

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg šte. 10.

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.
Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K
50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

„Opatov praporščak.“

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.
Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K
70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje
Narodna knjigarna v Ljubljani.

Tovorni avtomobil

sistema „Sauer“, 35 HP močan, noseč 45 met. stotov, le malo
časa v rabi, zatorej skero nov, se zaradi opustitve obrti takoj
proda proti jako ugodnim plačilnim pogojem.

Avtomobil se lahko ogleda v
tovarni za vozove Peter Keršič
Spodnja Siška pri Ljubljani. 2352

Nobena varnostna odredba ne brani
nikogar pred smelimi tatvinami.

Dolžnost je torej vsakega, braniti svoje imetje

Z zavarovanjem zoper vlomsko tatvino

katero pod zelo ugodnimi pogoji sklepa in na vsa vprašanja
z obratno pošto odgovarja 2147

Generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

== Priporoča se kot strokovnjak ==

K. JURMAN

optik-specialist, optični zavod z oetkričn. obratom.

Bodite previdni pri nakupu očal, ker le specialist vam lahko določi
pravilno očala in Vas strokovnjaško postreže.

Zahtevajte
: cenik. :

Ano Novo Ljubljana

*Čevlji za gospode
in dame.*

*Odličnost v kvaliteti
in oblikah.*

*Šelenburgova ulica 7
(nasproti c. kr. glavne pošte).*

Cene:

K 12⁵⁰

K 16⁵⁰

V celjskem Narodnem domu se
oddaja v najem

lokal za trgovino

s 1. avgustom t. l., dalje bodeta še
dve drugi trgovini v isti hiši
dobiti v najem s 1. januarjem 1915.
Nudi se tedaj prilika za etabliranje
narodnih trgovcev na lepem promet-
nem mestu. 2395

Pojasnila daje Posojilnica v
Celju.

SAKATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIMARJ. DR. FR. DERGANČ

All je dobiti točno in neškodljivo učin-
kujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

Velezamiv opis o presenetljivem razkritju
nemškega potovalca po Afriki (pripo-
znano tudi od številnih nemških in ino-
zemskih profesorjev in zdravnikov) raz-
pošilja za 20 h za poštino v zaprtim
dvojnem pismu brez natiska dr. med.

H. Seemann, Sommerfeld 83, (Ffo.)

Gospodje vsake starosti, ki so doslej
brezuspšno rabili vse mogoče (aparate,
kroglice, metode, praške takozvane oja-
čila itd.), mi bodo po prečitani mojeg
opisa hvaležni. Pišite, ker je na
razpolago samo omejen vilo eksem-
plarov. 4563

KINO METROPO.

V areni „Narodnega doma“.
Vhod z Bleiweisove in Tomanove ulice.

Otvoritveni predstavi
v soboto ob 6. in 1/2 9. zvečer.

Trije mušketirji.

Senzacionalni film po Dumásovem
romanu. — Dolžina 2600 metrov.

CENE: I. prostor 80 v. II. prostor
2393 60 v. III. prostor 30 v.

Postrežba točna! Cene solidne!

Prva največja
domača in eksportna trdka!
Zalagatelj c. kr. armade, vojne mornarice, domobrancev itd

Glavni zastopnik največjih tovarn ur v Sviči
Priporočeno najboljšo
švicarske ure, Schaffhausen ure, Omega ure itd.
Najboljše zaloga hrastovih in drugih
pramnov, uhanev, varilnic, zapornic itd.
Kmetijsko orodje. — Brzotni dostavi iz
svetih itd. itd.
a. Najnovejši cenik brezplačno. a

Kovaškega in kolarskega pomočnika

sprejemem takoj v trajno delo.
Anton Petkovič, Sp. Logatec.

Samostalna prodajalka

zmožna obeh jezikov in pisarniških
del, se takoj sprejme v boljšo trgo-
govino. — Pismene ponudbe pod
„Stalna služba“ na upravn. »Slov.
Naroda«. 2361

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to
stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Velika izbira! Solidna postrežba!

Naznanjava slavn. občinstvu, da se

restavracija „Prem“

v nedeljo, dne 21. t. m. odpre.

Za obilen obisk se priporočata

Valentin in Lucija Repinc.

Pazite in prepričajte se!

Od dobrega najboljše

se kupi po najnižji ceni pri

2338

F. ČUDEN

Ljubljana 81 — Prešernova ulica št. 1.

Fine, zanesljivo idočče ure, uhani,
prstani i. t. d.

Nov cenik zastanj in poštino prosto.